DRŽAVNO TOŽILSTVO v LJUBLJANI
Došlo 17. I. 1931
kraj. prilog.

Poštnina plačana v gotovini.

Cena Din 1·—

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. — Posamezna številka Din 1·—; mesečna naročnina Din 20·—, za tujino Din 30·—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru.
Uprava
v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 13 | Ljubljana, sobota, dne 17. januarja 1931 | Leto II.

Otvoritev panevropske konference v Ženevi

Konferenco je otvoril včeraj Briand v prisotnosti zastopnikov 27 držav : „Evropa se mora zediniti, da bo mogla živeti“ - Stališče Nemčije in Italije - Skupna sovjetsko-fašistovska ofenziva proti konferenci

Ženeva, 16. januarja. AA. Pod predsedstvom francoskega zunanjega ministra Brianda se je sestala danes komisija za evropsko zvezo. Seje se udeležuje 27 **držav. Med delegati je 23 ministrov, med temi pet ministrskih predsednikov.** V otvoritvenem govoru je francoski zunanji minister Briand naglasil važnost evropskega sporazuma za evropsko in svetovno gospodarstvo in vse bolj naraščajoče zanimanje javnosti v korist evropske zveze. Briand je končal s pozivom na konstruktivno in plodno delo za ustvaritev prvega praktičnega poskusa za evropsko sodelovanje.

Ženeva, 16. januarja. AA. Briand je v svojem govoru pozval vse vlade Evrope, naj se združijo in naj sodelujejo. Francija bo storila vse, da omogoči dobre mednarodne odnošaje in da odstrani težko ozračje, ki je sedaj nad Evropo. Francoska vlada bo olajšala koordinacijo stališč, ki jih bodo zavzele posamezne države.

Ženeva, 16. januarja. AA. Nemški minister za zunanje zadeve dr. Curtius in italijanski zunanji minister Grandi sta se izrekla pripravljena, sodelovati na gospodarskem polju, pri ohranitvi miru in obnovi Evrope. **Zahtevala pa sta, naj bi bile vse države enakopravne.** Grandi je še posebej zahteval, naj sodelujejo tudi države, nečlanice Društva narodov kakor na pr. Turčija in Rusija.

Govor g. Brianda

Ženeva, 16. januarja. d. V svojem govoru, ki ga je imel francoski zunanji minister Briand pri otvoritvi zasedanja študijskega odbora za evropsko zvezo, je izrazil nado, da bo novo leto državnikom prizadejalo manj skrbi kakor preteklo. Velike gospodarske težave, vsled katerih je trpel svet, posebno zadnje leto, so se posebno ostro uveljavile v Evropi. Skoro nobeni državi ni bilo prizaneseno. **Narodi se morajo vedno bolj zavedati, da je ta gospodarska kriza resna politična in socijalna nevarnost.**

Prisotnost tako velikega števila državnikov na današnjem zasedanju je dokaz važnosti, ki jo splošno pripisujejo prizadevanju konference, da se oživotvori boljše sodelovanje med evropskimi državami. **Evropa se mora zediniti, da bo mogla živeti.** Milijoni ljudi pričakujejo resnega truda in prizadevanj, da se izvrši novo obnovitveno delo in da se ustvari prvi načrt za evropsko sodelovanje.

Vse države so poklicane, da se udeleže tega dela. Storiti se mora metodično delo, pri čemer pa je treba v prvi vrsti upoštevati nujne potrebe sedanje ure, ne da bi se pri tem končni cilj kdaj izgubil izpred oči. Francija je marsikaj storila, da s svoje strani pripomore k delu, ki bi napetost v Evropi ublažilo in Evropo ujedinilo. Zato Francija upa, da njena pripravljenost in pomoč ne bo zastonj.

Briand je opozarjal nato, da je tajništvo Društva narodov izdelalo spomenico o delovanju Društva narodov na gospodarskem, finančnem, prometno-tehničnem in higijenskem polju, kolikor se to tiče posebej evropskih dežel. Nekatere vlade so dalje poslale vloge o svojem stališču. Druge so si pridržale, da naznanijo svoje stališče v teku sedanjih posvetovanj. Briand je predlagal, naj se predsednik gospodarske konference, ki se je vršila lani v Ženevi, g. Colijn povabi, da pred zbranimi ministri poroča o uspehu te konference. **Končno je Briand opozoril na potrebo, da se pomore težko prizadetemu kmetijstvu srednje- in vzhodno-evropskih držav.**

Sovjetsko-fašistična kampanja

Rim, 16. januarja. n. Fašistovski tisk je še pred konferenco pripravljalne komisije za panevropsko unijo kratkomalo napovedal neuspeh te konference. Pri tem se vsi fašistovski listi v svojih izvajanjih tako strinjajo, da je očvidno, da jim je kampanjo narekovala višja instanca.

»Tribuna« prinaša historijat pripravljalnih del za ustanovitev panevropske unije in pri tem pravi, da se je takoj ob začetku, ko je Briand dal idejo, pojavila bojazen, da bi prišlo med evropsko unijo in Društvom narodov do nasprotstev zaradi inkompatibilnosti njunih kompetenc v raznih evropskih vprašanjih. Tajnik te komisije, ki ima proučevati načrte o panevropski uniji, je Sir Erick Drummond. On pa je istočasno tudi generalni tajnik Društva narodov. Na ta način so odstranili bojazen eventuelnih nasprotstev med Društvom narodov in snujočo se evropsko unijo.

Toda tedaj so nastopile nove bojazni. Tičale so v tem, da bi moglo priti pri razpravi o ustanovitvi panevropske unije do opasne diskusije o reviziji mirovnih pogodb. Zaradi tega je sam Briand smatral za potrebno, da za enkrat molči. Verjetno je, da bo na zasedanju te komisije pustil, da bodo drugi govorili, čeprav bi načrti, o katerih bodo razpravljali, ne bili baš v skladu z njegovimi interesi. Po vsej priliki izgleda, da bo delovni program te komisije zelo skromen. Nekateri trde, nadaljuje list, da je Briand v zadnjem času pri svojih prijateljih zagovarjal potrebo, da se pri razpravi o ustanovitvi evropske unije vzamejo v poštev izključno gospodarska vprašanja, med tem ko naj bi se politična odložila na kasnejši čas.

Ta skromni program ni v skladu s tako velikimi pripravami za svečano otvoritev ženevskega sestanka, na katerega se bo zbralo okrog 20 zunanjih ministrov iz raznih evropskih držav. »Tribuna« meni, da je prihod tolikih ministrov na zasedanje te komisije docela slučaj, ker si ni mogoče razlagati njihovega prihoda v zvezi s tako skromnim pomenom konference same. Pač pa bodo, kot vse kaže, govorili o mnogih političnih vprašanjih, ki so vsekakor velike važnosti, in to je bržkone pravi razlog njihovega prihoda v Ženevo.

Končno napoveduje »Tribuna«, da bo takoj ob svojem začetku konferenca naletela na težave predvsem pri sestavljanju dnevnega reda. V najboljšem slučaju, meni list, bo uspela Briandova inicijativa toliko, da se bo ta komisija, ki jo bodo morda še razširili, perijodično sestajala. Ta komisija bo sporedno z Društvom narodov reševala razna nujna gospodarska in tehnična vprašanja, ki se tičejo izključno evropskih držav. Naravno, da bo pri izvajanju sklepov te konference kot edino kompetentno nastopalo Društvo narodov.

Vprašanje takozvanega evropskega premirja, ki naj bi bilo prvi temelj panevropske stavke, je po mnenju rimskega lista prav tako komplicirano, in zaradi tega o njem na konferenci ne bodo mogli resno razpravljati.

V zvezi s tem prinaša fašistovski tisk nekaj člankov nemških in sovjetskih listov. Med drugim je treba opozoriti, **da so objavili vsi današnji fašistovski listi članek moskovske »Pravde«.** Sovjetski tisk razpravlja o načrtu evropske unije. Ta načrt je po izvajanjih tega lista prav navaden političen manever Francije, ki si hoče ž njim zagotoviti svojo hegemonijo v Evropi. »Pravda« dalje pravi, da se je MacDonald iz gotovih tehtnih razlogov pridružil tej francosk inicijativi, čudno se pa zdi sovjetskemu listu, da se Nemčija ni odločno uprla Briandovemu načrtu. **Končno je edinole Italija, pravi list, energično nastopila proti tej francoski ideji in postavila Briandovemu načrtu nasproti vprašanje revizije mirovnih pogodb.**

Narodna in državljanska zavest raste

Ban dr. Drago Marušič o svojem potovanju - Povsod postaja ritem narodnega udejstvovanja vedno živahnejši

Ljubljana, 16. januarja. AA. Gosp. ban dr. Drago Marušič je dal po svojem povratku s službenega potovanja uredniku Avale nastopno izjavo:

»Predvsem moram s posebnim poudarkom ugotoviti, da se je povsod, kjer sem stopil v stik z ljudstvom, jasno videlo, da se **narodna in državljanska zavest prebivalstva vedno bolj jača** in da so vsi sloji z radostjo sprejeli manifest Nj. Vel. kralja od 6. januarja, ki jih je rešil pogubonosnih in za obstoj države nevarnih strankarskih borb. Razveseljivo je bilo to dejstvo v **Prekmurju**, kjer so **manifestacije** za kralja in državo zavzele **naravnost impozanten značaj** in kjer so me zlasti tudi vse deputacije preprostega naroda zaprosile, da sporočim na merodajnem mestu njih **zagotovilo popolne udanosti do Nj. Vel. kralja in do kraljevske vlade.** Zelo značilne so bile tudi izjave zastopnikov prebivalstva **nemške in madžarske narodnosti**, ki so se povsod potrudili, da govore v državnem jeziku in so z ostentativno odločnostjo izrazili svoje zadovoljstvo z 6. januarjem. Vsi brez izjeme so izjavljali svojo pripravljenost, da z vsemi svojimi silami sodelujejo pri pričeti konsolidaciji države.

Presenetilo me je naravnost, s kakšno prisrčnostjo je bil manfest Nj. Vel. kralja povsod sprejet **od županov in zastopnikov javnih korporacij**, kakor tudi od zastopnikov kmečkega ter delovnega ljudstva. — Zlasti prijeten vtis je napravilo, s kakšno uvidevnostjo in zaupanjem so zastopniki kmečkih občin, ki so me povsod posetili v izredno velikem številu, iznašali svoje želje in vedno upoštevali težkoče, zaradi katerih je takojšnja rešitev enega ali drugega vprašanja nemogoča. S tem so zopet pokazali, da je in **ostane kmečki narod steber Jugoslavije, na katerega se je vedno mogoče zanesti.** Prav tako pa so tudi **zastopniki delavcev** pokazali polno razumevanje za prizadevanje sedanje vlade za konsolidacijo države kakor tudi za njen trud za socijalno izboljšanje delavskih prilik.

Smatram zato za svojo dolžnost, da poudarjam na tem mestu vseskozi **patrijotično čustvovanje vsega naroda** ob severni meji in v Savinjski dolini.

Prav tako za pasluži moje zaupanje tudi **uradništvo**, ki se trudi, da živi v dobrih zvezah z narodom. Želel bi, da bi se ti stiki še bolj poglobili, kar velja zlasti za **učiteljstvo**, ki mora voditi prosvetno, kulturno in gospodarsko delo med narodom. Zlasti pa se mora učiteljstvo udejstvovati v sokolstvu, ki je tudi o priliki mojega poseta pokazalo svojo neizmerno in požrtvovalno ljubezen do naše svobodne domovine. Z zadovoljstvom sem se prepričal, da se **sokolstvo lepo razvija** in da se dnevno opaža porast njegovega vpliva med širokimi plastmi naroda. Vse povsod se vidi, da postaja **ritem narodnega udejstvovanja vsak dan živahnejši.**«

Dečje zavetišče ruskega Rdečega križa

Važna seja upravnega odbora pod predsedstvom Nj. Vis. kneginje Olge

Beograd, 16. januarja. AA. Kot znano, je bilo leta 1928 osnovano v Beogradu dečje zavetišče ruskega Rdečega križa. Potrebno vsoto je dal na razpolago ameriški bankir Edvin Gould iz Newyorka. Častna predsednica je Nj. Vis. kneginja Olga. Nedavno je upravni odbor zavetišča imel sejo, ki ji je predsedovala Nj. Vis. kneginja Olga. Na njen predlog je bil izvoljen ta-le odbor: Za predsednika Edvin Gould; podpredsednica je ga. Prince, soproga ameriškega poslanika. Dalje sta podpredsednika dr. Marko Leko, šef Jugoslovanskega Rdečega križa in ravnatelj zavetišča, ter g. Strandman kot zastopnik ruskega Rdečega križa, tajnik je Ursapij, pomočnik delegata ruskih beguncev, blagajnik Sagnovski, predstavnik ruskega udruženja. G. Strandman je podal poročilo o delovanju zavetišča v minulem letu. Na predlog Nj. Vis. kneginje Olge je odbor sklenil vzeti pod svojo zaščito tudi ustanovo ruskega Rdečega križa: »Skladišče za prodajo po ceni oblek za ruske begunce«, ki ga zalaga z oblekami znana ameriška filantropka Loomis.

Naraščajoča brezposelnost v Franciji

Tujim delavcem se odsvetuje naseljevanje na ozemlju republike

Pariz, 16. januarja. AA. Minister za delo Grinda je objavil v listu »Le Matin«, da je v Franciji 175.000 brezposelnih, ki prejemajo podporo. Minister pravi, da je zajela Francijo svetovna gospodarska kriza mnogo kasneje in mnogo mileje kakor druge države. Kriza ni tako huda kakor leta 1926 in 1927. Grinda dodaja, da bo vlada storila vse za ublažitev brezposelnosti.

Pariz, 16. januarja. AA. »Le Matin« priobčuje izjavo ministra za delo Grinde o brezposelnosti. Vlada je morala po tej izjavi ministra za delo reducirati kontingente inozemskih delavcev, ki se smejo naseliti v Franciji. Po drugi strani je vlada sklenila z železniškimi družbami pogodbe o prevozu tujcev. **Francoskim konzulatom pa je bilo dano navodilo, naj inozemskim delavcem odsvetujejo naselitev v Franciji.**

Odhod angleškega prestolonaslednika v Južno Ameriko

London, 16. januarja. AA. Waleški princ in princ Georg sta danes ob 13. uri odpotovala z letalom v Pariz. Odtod se bosta napotila v Santander, kjer se ukrcata na vojno ladjo »Oropesa«. Princa bosta potovala v Južno Ameriko. Waleški princ bo na turneji po Južni Ameriki 14. marca otvoril v Buenos Airesu velerazstavo angleške trgovine.

Jugoslovanski pokret na Bolgarskem

Sofija, 16. januarja. k. Uprava mladinskega odseka »Slavijanskega Družestva« je sklenila ojačati akcijo za kulturno zbližanje s slovanskimi narodi, posebno z jugoslovanskim. Sklenili so pričetkom tega leta prirediti več ekskurzij po jugoslovanski državi. Podrobnosti svojih potovanj bodo določili na prihodnjih sestankih. Med tem bodo stopili v stike z jugoslovanskimi organizacijami, da jim preskrbijo olajšave za pot in oskrbo.

Srednjeevropska agrarna konferenca

Beograd, 16. januarja. AA. Avstrijska pokrajinska zveza agrarnega društva je obvestila jugoslovanski narodni odbor MTZ, da je sklicala za bližnji čas srednje - evropsko agrarno konferenco, kjer pridejo v razpravo vsa vprašanja, ki se nanašajo na krizo agrarnih pridelkov. Odbor vabi vse gospodarske organizacije v naši kraljevini, da se udeleže te konference.

Beseda o davkih

Občine, javni zastopi, banovine in državni uradi sestavljajo nove proračune in povsodi se vidi prizadevanje, da se davčno breme čim bolj mogoče zniža in varuje interes davkoplačevalca. Vse, kar ni neobhodno potrebno, se brez usmiljenja črta iz proračuna in ponekod gre to prizadevanje celo tako daleč, da se ne morejo izvesti niti najnujnejše stvari in tudi ne takšne, ki bi morale biti že davno gotove. Niso pa se izvršile, ker je bil premočan strah pred demagogi, ki so od nekdaj znali najsijajnejše izrabljati ravno davčno pesem. Sedaj, ko je postal ta strah čisto nepotreben in ko mora odločati samo čut odgovornosti do davkoplačevalca in do celote, ne bo odveč, če izpregovorimo čisto odkrito in brez ovinkov svojo besedo o davkih.

Predvsem treba konstatirati to, da bodo davki obstojali vedno, dokler bo obstojala človeška družba. Le tedaj, kadar bi anarhizem objel vse človeštvo, bi mogli tudi odpasti davki. Ali tudi tedaj bi si ljudje hitro želeli nazaj nekdanje čase in sami od sebe bi pričeli plačevati davke, samo da se obvarujejo onega silnega nereda, ki bi v anarhističnih časih nujno nastal. Kajti nikdar se ne plačuje tako velikih davkov, kakor takrat, ko vlada nered, ko je vsakdo izročen samovolji močnejšega. Zato so davki vedno bili in bodo vedno ostali in kdor se noče s tem dejstvom sprijazniti, ta se sploh noče sprijazniti z resnico.

Druga enako jasna resnica je, da more čim več storiti za celoto tisti, ki ima več denarja, več davkov na razpolago. Občina, ki se mora zadovoljiti le s sila skromnimi dohodki, ta se mora zadovoljiti tudi s sila majhnim delom. Čim več pa ima občina denarja na razpolago, čim večji so njeni davčni dohodki, tem več more storiti za svoje občane. Vsled tega ne morejo majhne podeželske občine nuditi svojim vaščanom prav nobenih udobnosti, zato se začenjajo vse udobnosti šele v občinah z večjimi proračuni. Prav iz tega razloga je tudi stara resnica, da so bile najboljše državne ceste, za njimi deželne in najslabše občinske, ki so bile pravzaprav le še pota. Samo od višine davkov je odvisen napredek krajev.

Razume pa se samo po sebi, da ne sme iti višina davkov nikdar tako visoko, da bi davkoplačevalec davkov sploh več ne zmogel in pod njimi omagal. Davek, ki davkoplačevalca ubija, je nezmisel, ker ne izpolnjuje svojega glavnega namena, da zasigura davkoplačevalcu miren razvoj. Zato smo naglasili, da se mora tisti, ki nalaga davke, zavedati, svoje odgovornosti do davkoplačevalca. Splošno se tudi more reči, da se pri nas povsodi opaža ta čut odgovornosti in zato se skuša tudi čim bolj znižati davke.

Ne sme pa iti ta ozir do davkoplačevalca tako daleč, da bi trpel interes celote. Javna dela, ki so nujna, se morajo izvršiti, pa naj bo potem še tako mnogo govorenja zaradi davkov. Če hoče postati Slovenija dežela dobičkanosnega tujskega prometa, potem mora dobiti nove ceste, potem mora izdati desetine in desetine milijonov za ceste. Če hoče postati Dravska banovina dežela žive gospodarske delavnosti, potem se mora izvajati v vedno večjem tempu elektrifikacija, pa naj velja to tudi težke milijone. Prav tako je s kmetijstvom, trgovino in obrtom, ki vsi morejo napredovati le, če se za njih napredek nekaj stori, če se poskrbi za denar, s katerim je mogoče kriti te potrebne izdatke. Brez denarja ni nobene muzike! Kdor hoče od občine, banovine in države nekaj imeti, mora tudi poskrbeti, da bodo občine, banovine in država tudi nekaj imele, da bodo lahko dajale.

Saj se na vse zadnje ne pobirajo davki zato, da bi se kje gromadil denar, temveč da se ta denar porabi za potrebe ljudstva.

Zlasti pa gre ves občinski in banovinski davek takoj nazaj med ljudstvo in tu je davek prav za prav le posojilo občini in banovini, da ga z obrestmi vred vrne davkoplačevalcem čim preje. To se zlasti vidi pri raznih investicijah, ko se vsled povečanega donosa izplača vsa investicija že v dveh letih.

Samo od višine davkov je odvisen gospodarski napredek ljudstva in čim višji je proračun, toliko več se tudi stori za ljudstvo. S tem pa seveda ne mislimo zagovarjati nobenega nepotrebnega navijanja davčnega vijaka, temveč poudariti le to, da je ozir do celote vsaj tako važen, ko ozir do posameznega davkoplačevalca. Če bi veljal vedno le ozir do davkoplačevalca, še danes ne bi imeli v Jugoslaviji nobene socijalne zaščite in vsi naši znanstveni in učni zavodi bi bili neobsegljive sanje. Prav tako pa bi naše kmetijstvo in vse naše gospodarstvo bilo še čisto nerazvito, ker ne bi bilo tu prav nobenega denarja za njih razvoj.

Davki so potrebni in nujni in zato bodo vedno obstojali. To iz ozira do celote, ki je več ko vsak posameznik. Da pa je pri tem treba tudi gledati, da se varuje davkoplačevalec, je jasno, in kjer je dosežen kompromis med ozirom do davkoplačevalca in celote, tam je že davek tudi pravičen. Samo s tega stališča pa je tudi presojati vse davke, ker na drug način jih presojajo le demagogi in ljudje slabe volje. Na kritiko teh ljudi pa se res ni treba ozirati!

Prvi slovanski kontingent it. šole v Julijski Krajini

Osemletnica Gentilijeve ljudske šole — Slavospevi in načrti tržaškega »Piccola« — Besedo bo imela tudi še bodočnost

Trst, 16. januarja. v. Letos poteče 8 let odkar so po Gentilijevi šolski reformi uvedli v ljudskih šolah na ozemlju slovenskih pokrajin v Italiji izključno italijanski šolski pouk. »Piccolo« pravi, da je bila s tem generacija, rojena leta 1917, vzgojena v »muzikalni domovinski govorici« in da ji bo sedaj po 8. letih neprestane italijanske vzgoje mogoče izražati se tudi o višjih abstraktnih pojmih v »domači italijanski govorici«. Vse pa kaže, da tržaški list ni prav preveč prepričan o takem namenu slovenske generacije iz leta 1917. To svojo trditev kar sam v istem članku izpodbija. Pravi namreč, da je treba za popolno italijanizacijo te mlade generacije sredstvi, predvsem z nadaljevalnimi tečaji, sredstvi, predvsem z nadjevalnimi tečaji, z ozkimi stiki med učitelji in učenci, s pritegnitvijo mladine v fašistovske kulturne organzacije itd.

Deloma je zato režim že poskrbel. V štirih »italijanskih« pokrajinah ob vzhodni meji je režim v poslednjem času otvoril 62 šolskih nadaljevalnih tečajev: 18 v tržaški, 16 v goriški, 23 v pulski in 5 v reški pokrajini. V načrtu je 74 tečajev, 11 za tržaško, 23 za goriško, 30 za istrsko in 10 za reško pokrajino. Tako bo 136 šolskih nadaljevalnih tečajev skrbelo za nadaljno italijanizacijo nove slovenske generacije. Vsekakor je bilo 8 let popolne italijanske vzgoje premalo za njihovo kulturno regeneracijo v italijanskem duhu.

Drugo sredstvo so kmetska fašistovska kulturna društva. V teh društvih se bo morala zbirati šoli odrastla mladina. Tu bo našla italijanske knjižnice, tu se bo vživela v italijanski družabni ambijent. Tu bodo fašistovsko naobraženi učitelji in organisti širili koralno glasbo, ustvarjali diletantske odre, sploh izobraževali v zmislu italijanstva in fašizma vso slovensko mladino.

Učitelji in učiteljice bodo morali ostati še po šoli v tesnih stikih z mlado generacijo, dajati ji bodo morali italijansko čtivo, prirejati bodo morali z njimi izlete po deželi, skrbeti za njihovo literarno, seveda italijansko, znanje.

Takšen je po sto propalih najnovejši načrt italijanizacije slovenske in hrvatske mladine v Istri in ob Soči. Doslej ni popomagalo ne premeščanje intelektualcev in državnih nameščencev, ne osemletna docela italijanska šolska vzgoja, ne načrti o prisilnem odseljevanju jugoslovanskega elementa in priseljevanju italijanskega, ne kampanja proti slovenščini v cerkvi, ne gospodarski in niti politični pritisk. Videlo se bo, kolikšen uspeh bo dosegel ta poslednji fašistovski asimilacijski načrt.

Mussolini mora popuščati v borbi proti trgovcem

Značilna izjava korporacijskega ministra Bottai-a — Razmerje 1 : 4 se ne sme jemati dobesedno — Smernice glavnega tajnika Giuriatija

Rim, 16. januarja. p. Dasi se načrt fašistične vlade za ozdravitev italijanskega narodnega gospodarstva krepko dalje izvaja, je vendar opažati, **da je Mussolini sklenil nekoliko popustiti od strogosti svoje začetne zamisli.** Kot znano, je bilo tedaj izdano geslo: razmerje 1 : 4. To se pravi borba proti trgovcem mora trajati dotlej, dokler se vse cene ne prilagodijo omenjenemu razmerju 1 : 4 v primeri s predvojno vrednostjo lire.

Sedaj pa je objavil milanski gospodarski list »Il Sole« značilno izjavo korporacijskega ministra Bottai-a, ki je v rezkem nasprotju z gori omenjenim geslom.

Minister Bottai je najprej naglasil, da predstavlja znižanje mezd v vseh področjih proizvodnje prihranek v vrednosti 2600 milijonov lir na leto. V to svoto niso vključeni prihranki države, ki bodo izhajali iz 12 odstotnega znižanja uradniških plač, ki so znašale prej 7000 milijonov lir.

Nato se je minister Bottai doteknil formule 1 : 4 ter rekel o tej stvari: **Nekateri ljudje so navodila načelnika vlade slabo tolmačili, ker so mislili, da bo proporcija 1 : 4 v primeri s predvojnim časom začetek in konec sedanjega gospodarske politike vlade in da se mora tej proporciji takoj prilagoditi vse italijansko gospodarstva.** Minister je pripomnil, da so delavske mezde določene po »delovni listini«, katera zahteva, da morajo biti delavske plače v sorazmerju z zahtevami normalnega življenja.

Ducejevo opozorilo — je nadaljeval minister Bottai — ima le namen **preprečiti pretirano višanje cen življenjskih potrebščin, ki bi nikakor ne bilo v razmerju s sedanjo gospodarsko krizo.** Drugi Mussolinijev cilj je, **da se manj premožni sloji prisilijo k skromnejšemu življenju, kakršno je v skladu z ne prav bogatimi viri narodnega gospodarstva.** Ni šlo za to — je zaključil minister Bottai — da bi se krenilo z vrtoglavo naglico po poti nižanja plač in mezd. Potrebno je le bilo dati znamenje za pričetek borbe za nižanje cen in to se je napravilo.

Ta izjava se tolmači, kot da je bila dana v svrho pomirjenja vseh slojev, ki so prizadeti po sedanji gospodarski bitki in ki se jih je bila polastila nekaka panika. Obenem kaže ta izjava, ki je pač bila dana v soglasju z Mussolinijem samim, **da je bil »duce« prisiljen znatno modificirati cilje svoje sedanje gospodarske bitke.«**

Rim, 16. januarja. p. Predsednik italijanske poslanske zbornice in glavni tajnik fašistične stranke Giuriati je razposlal vsem pokrajinskim tajnikom okrožnico, ki vsebuje sledeča navodila za gospodarsko bitko: 1) paziti morajo, da se noben družabni sloj ne odtegne žrtvam, ki jih zahteva sedanji gospodarski položaj; 2) izčrpno morajo proučevati vprašanja nakupovanja in prodaje; 3) javno pohvaliti in eventuelno tudi nagraditi one trgovine, kjer se prodaje dobro blago in poceni; 4) pomagati oblastim pri preganjanju sleparij na škodo konsumentov; 5) organizirati direktno prodajo blaga konsumentom povsod tam, kjer se izkaže, da priča prevelika razlika med cenami na drobno in na debelo o pretirani pohlepnosti trgovcev; 6) ukreniti vse potrebno po osebni pobudi, kar narekuje položaj, da bo načrt vlade v celoti ostvarjen.

Briand in Henderson v Ženevi

Ženeva, 16. januarja. AA. Snoči ob 21'35 sta prispela Briand in Henderson. Na postaji so ju pozdravili njihovi številni prijatelji.

Francosko-angleški finančni sporazum

London, 16. januarja. AA. Angleški zakladni minister je javil, da so prispeli v London zastopniki francoskega finančnega ministrstva ter da bodo nadaljevali pogajanja z angleškimi finančnimi delegati glede sklenitve francosko - angleškega finančnega sporazuma.

Netočne vesti o sklepih poslaniške konference

Pariz, 16 januarja. AA. Iz dobro poučenih krogov, ki so blizu Quaiju d' Orsay, se doznava, da so netočne vesti listov, da bi bila veleposlaniška konferenca na svoji zadnji seji izdelala okrožnico, da bi se vse vlade-podpisnice versajske pogodbe izrekle za to, da Nemčija ne izpolnjuje obvez zastran razorožitve.

Zadnja žrtev lyonske katastrofe

Lyon, 16. januarja. AA. V ruševinah predmestja, kjer se je nedavno tega utrgala ogromna zemeljska plast, so našli 41. žrtev. Sodijo, da je to zadnja človeška žrtev te nesreče.

Konferenca o bratovskih skladnicah

Beograd, 16. januarja. l. Danes dopoldne se je nadaljevala konferenca zastopnikov Bratovskih skladnic, lastnikov rudarskih podjetij in rudarskih delavcev. Konferenca je sprejela nekaj resolucij, ki jih bodo predložili ministru za gozde in rudnike ter ministru za socijalno politiko.

Nato so izbrali delegacijo, ki je posetila najprej ministra za gozde in rudnike inž. Serneca in ga prosila, naj se zavzame za Bratovske skladnice, ki naj ostanejo še nadalje in ki naj jih v slučaju potrebe nadzoruje ministrstvo za gozdove in rudnike. Enako naj bi v zakonu za socijalno zavarovanje Bratovske skladnice ostale še nadalje nedotaknjene, t. j. delovale naj bi pod istimi pogoji kot do sedaj. Minister je obljubil, da se bo zavzel za upravičene zahteve rudarjev. Zatem so delegatje posetili ministra za socijalno politiko g. Preko, kateremu so prav tako obrazložili svoje želje in zahteve. Tudi minister Preka je obljubil, da bo, kolikor je v njegovi moči, podprl njihove peticije.

Popoldne so na konferenci izbrali posebne deputacije, ki bodo gg. ministrom izročile resolucije, ki jih je izglasovala konferenca.

Samomor madjarskega državnega tajnika

Bruselj, 16. januarja. AA. Iz Budimpešte poročajo, da se je državni tajnik in bivši generalni ravnatelj madjarskih železnic Keleti ustrelil z lovsko puško. Kaj je gnalo pokojnika k temu koraku, ni znano.

Nesreča ali samomor

Chicago, 16. januarja. AA. Z okna svoje hiše je padel Edson White predsednik »Armour Comp.« Menijo, da se je zgodila nesreča. Edson se je pri padcu ubil. V torek so javili, da družba »Armour« prvič ni mogla izplačati dividende.

Strokovni svet pri ministrstvu za gradnje

Beograd, 16. januarja. AA. Iz strokovnega svéta ministrstva za gradnje: Na podlagi čl. 129 zakona o uradništvu in ostalem uslužbenstvu civilnega reda je minister za gradnje postavil za člane strokovnega sveta pri ministrstvu za gradnje prvega pomočnika ministra za gradnje *Mihajla Knezića*, načelnika splošnega oddelka *Vladimirja Novakovića*, načelnika arhitektonskega oddelka *Jovana Čikadišo*, načelnika oddelka za ceste *Stanoja Josipovića*, višjega svetnika ministrstva *Tasića*.

Novi načelnik prometnega oddelka

Beograd, 16. januarja. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja na predlog prometnega ministra in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta je postavljen za načelnika prometnega oddelka generalne direkcije državnih železnic v Beogradu Lazar Milošević, dosedanji referent tega ministrstva.

Ureditev ministrstva za gozdove in rude

Beograd, 16. januarja. AA. Ministrstvo za gozdove in rudnike je izdelalo načrt uredbe o organizaciji tega ministrstva. Načrt je predložen v proučitev posebni strokovni komisiji, ki dožene njegovo dokončno besedilo.

Imenovanja v letalstvu in mornarici

Beograd, 16. januarja. l. Po naredbi ministra vojske in mornarice so bili nastavljeni po potrebi službe: za pilota I. letalskega polka letalski podporočnik Štrus Ladislav, za pilota III. letalskega polka letalski podporočnik **Stebernjak A. Alojz, Ožbalt I. Slavko in Klavora S. Niko.** Za vršilca dolžnosti poveljnika kraljevske ladje »D II« je bil postavljen poročnik vojnega broda II. razreda **Cvirn F. Adolf** poleg redne dolžnosti, na kraljevem brodu »Hvar« intendantski podporočnik **Bego I. Vinko**, na kraljevskem brodu torpedovki »T 5« strojni podporočnik **Dominek I. Marijan**, na kraljevskem brodu »Sitnici« korvetni poročnik **Vrtačnik I. Jože.**

Velisav Vulović †

Beograd, 16. januarja. l. Davi ob 4. uri je preminul v 60. letu starosti Velisav Vulović, minister v pokoju.

Minister Vulović se je rodil v Beogradu. Študiral je na tehnični visoki šoli v Gantu. Postal je inžener. Leta 1912. je bil prvič izvoljen za poslanca, kar je ostal do leta 1920. V novembru leta 1918. je po osvobojenju postal prometni minister, leto nato minister za javna dela. Februarja leta 1920. pa so ga postavili na razpoloženje in končno dve leti kasneje v pokoj. Minister Vulović je bil državni svetnik.

Komemoracija pok. Jovana Cvijića

Beograd, 16. januarja. l. Danes dopoldne so z ozirom na četrto obletnico smrti velikega znanstvenika Jovana Cvijića proslavili na njegovem grobu njegov spomin. Svečanosti so se udeležili poleg Cvijićeve družine vsi profesorji beograjskega vseučilišča z rektorjem Mitrovićem na čelu, zastopniki znanstvenih društev in mnogi pokojnikovi spoštovalci.

Novi parnik »Jadranske plovidbe«

Split, 16. januarja. k. V Glasgowu so pred nekaj dnevi splovili novi potniški parnik »Bakar«, last Jadranske plovidbe. »Bakar« je dvojnik parnika »Rab«. »Jadranska plovidba« je naročila pri angleških ladjedelnicah še pet drugih parnikov, ki se bodo imenovali: »Prestolonaslednik Petar«, »Metković«, »Bosna«, »Vojvodina« in »Šumadija«.

Velik uspeh jugoslovanskega umetnika v Parizu

Zagreb, 16. januarja. AA. Naš znani goslar Ljerko Spiler je priredil te dni v amfiteatru Sorbonne v Parizu koncert, na katerem je izvajal skupno z orkestrom Poullet Schumannovo fantazijo. V dvorani je bilo okoli 3000 poslušalcev, ki so izvajatelja burno aklamirali.

Solno skladišče na Sušaku

Beograd, 16. januarja. AA, S sklepom ministra za gradnje je odobren elaborat za zgradnjo solnega skladišča na Sušaku po revidirani proračunski vsoti 1,080.824 80 Din s tem, da uprava državnih monopolov v Beogradu razpiše in izvede licitacijo v skrajšanem roku 20 dni.

Dodatek k lokalni tarifi

Beograd, 16. januarja. AA. Generalna direkcija državnih železnic je obvestila gospodarske kroge, da je dodatek lokalni tarifi jugoslovanskih državnih železnic za prevoz blaga z dne 1. marca 1929. izšel v tisku in da se dobi za 30 Din pri vsaki železniški direkciji.

Podaljšanje roka prijav za dopolnilne takse

Beograd, 16. januarja. AA. Ministrstvo financ je odredilo, da se rok za prijave odmere dopolnilnih taks za leto 1931-32, predviden v oddelku XII. taksnih tarif, podaljša do vštevši 15. februarja t. l. (Iz oddelka za davke finančnega ministrstva.)

Žrebanje državne razredne loterije

Beograd, 16. januarja. l. Pri današnjem žrebanju srečk Državne razredne loterije je v I. razredu XXI kola številka 95.763 dobila premijo 200.000 Din, štev. 16'670 glavni dobitek 80.000 Din, štev. 41.880 pa dobitek 60.000 Din.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 16. januarja. d. Večerna vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Južne Alpe: Pooblačenje kasneje od časa do časa padavine južno vreme.

Spektorski v francoskem institutu o dveh stoletnicah

Ljubljana, 16. januarja.

Sinoči se je vršilo v prostorih Francoskega instituta zanimivo predavanje, ki mu je prisostvovalo obilo odličnega občinstva s francoskim konzulom g. Neuvilleom in njegovo soprogo na čelu.

Predaval je novi profesor juridične fakultete ljubljanske univerze g. **Spektorski**, Rus po rodu, ki je odličen strokovnjak v filozofiji prava ter na tem področju uživa mednarodni sloves.

Predmet njegovemu predavanju je bilo razmotrivanje duhovnega obraza dveh značilnih osebnosti francoskega kulturnega sveta, katerih 100letnico obhajamo: Benjamina Constanta in Faustela de Coulauges. Prvi, ki je zlasti znan kot prijatelj Madame de Stael in Madame de Recamier, je bil literat, politični mislec in filozof. Jedro njegovega političnega in svetovnega nazora tvori doslednja afirmacija svobode. Bil je glasnik liberalizma. Študiral je uredbo antične države — cité antique in je zvest svojim načelom prišel do zaključka, da jo moderna doba mora odkloniti, saj je bil antični človek svoboden le pri izvrševanju administrativnih poslov, dočim je bil kot privatnik suženj svoje zajednice. Na duhovit način je predavatelj pokazal, kako je Fustel de Coulages, nadaljujoč in razvijajoč idejo B. Constanta, prišel do bistveno drugih zaključkov. Osrednje delo, ki je utrdilo Fustelovo slavo, je njegova »Cité antique«. Neumorno proučavanje tekstov in istočasno primerjanje s sedanjostjo ga je privedlo do zaključka, da se socijalni obraz modernega življenja odločno približuje bistvu antičnega, ki je slonelo na principu bratstva-fraternité. Država je bila za antičnega človeka očetrjava, državljani pa otroci enega očeta in med seboj bratje. Zato je bila v »Cité antique« ukoreninjena zavest skupnosti in socijalne vzajemnosti. Liberalizem ne ustreza več ustroju naše dobe, celo ne v anglosaških deželah, odkoder je prišel. Ideje, ki snujejo, niso zanj. Fustel de Coulauges je opazil prihod novega socijalnega mišljenja in je opozoril nanj. Danes njegovi nazori že triumfirajo. Individualna svoboda, izražena v geslu »laisser faire« in ki jo je oznanjal Costante, se je morala umakniti ideji socijalne zveze. V tem znamenju se že rišejo konture nove države, v kateri ima poglavar očetovsko oblast, dočim tvorijo državljani bratstvo. Tako se vračamo k idejni podlagi antične države.

Predavatelj je žel za svoja izvajanja prisrčen aplavz.

Akademska bolniška blagajna začne poslovati

V ponedeljek 19. januarja začne poslovati Akademska bolniška blagajna (ABB).

Po zakonu z dne 30. avgusta 1930 ostane 50% prispevka, ki se vplačuje na univerzi v »Fond za zdravstveno zaščito učencev«, univerzitetni upravi v prosto uporabo za nujne zdravstvene svrhe. Univerzitetna uprava je na prošnjo Sveta slušateljev stavila ta dohodek v uporabo Akademski bolniški blagajni, ki vkljub dolgoletni nujni potrebi zaradi pomanjkanja primernega denarnega vira ni mogla poslovati. Ta čin je omogočil pripravljalnemu odboru ABB, da je pripravil vse potrebno za dejansko ustanovitev in poslovanje ABB.

Dohodek ABB za leto 1930/31 znaša približno 50.000 dinarjev iz »Zdravstvenega fonda« in 10.000 dinarjev od reprezentančnega plesa. Spričo velikih in nujnih potreb je ta vsota majhna. Zato bo morala biti skrb odbora ABB, da si za stalno zagotovi krepkejše denarne vire. Pri svoji skromni finančni sposobnosti bo morala članom bolniško oskrbo omejiti izprva na najnujneše, pa še to bo mogla storiti v primerni obliki samo zaradi posebne naklonjenosti in požrtvovalnosti gg. zdravnikov, ki so obljubili, sodelovati pri ABB brezplačno ali le za majhno odškodnino.

Vse slušatelje in slušateljice, ki postanejo člani ABB že z vpisom na univerzo, bo seznanila ABB z njihovo prvo skupno socijalno institucijo z objavo pravil in bolniškega reda na svoji deski na univerzi. Bolniški red predpisuje obseg ugodnosti, ki jih more nuditi ABB v letu 1931, in način, kako se obolel član poslužuje teh ugodnosti.

ABB prosi vse člane, da se točno ravnajo po predpisih in navodilih ter se v skupnem interesu izogibajo vsaki zlorabi nove ustanove. S tem bodo koristili rednemu poslovanju ABB, njenemu napredku in svojemu interesu.

Mladi instituciji, ki pomeni od začetka do danes eno najrealnejših in najpomembnejših dejanj vsega organizacijskega delovanja naših visokošolcev, želimo tudi mi popoln uspeh.

Petovia, Ljubljana, Dunajska cesta 1/a

Reševalci Ljubljane

Gasilski urad in reševalna postaja sta imela tudi lani dela čez glavo

Ljubljana, 16. januarja.

Ljubljanski gasilci so pomagali v letu 1930 pri 35 požarih in pri 18 nezgodah, in sicer so bili 3 srednji požari, 21 malih, 4 dimniški in 7 mišljenih. Velikih požarov lani ni bilo, ker so bili gasilci vedno pravočasno poklicani in so ogenj že v kali zadušili. Pač pa so z velikim uspehom sodelovali pri treh večjih požarih izven mesta, in to pri požaru gospodarskega poslopja Šmarje-Slap, žganjarne v Št. Vidu in pri požaru tovarne »Pekatete« na Viču.

Z rešilnimi vozovi in avtomobili so lani prepeljali 2917 bolnikov iz Ljubljane in iz drugih zelo oddaljenih krajev Dravske banovine; torej 287 več kot leta 1929. Plačanih je bilo voženj 502 v znesku 77.650 Din, neplačanih pa 2.415 v znesku 279.545 Din. Te neplačane vožnje še izterjujejo. Kakor znano, stane vožnja z rešilnim vozom 50 Din, z rešilnim avtom pa 80 Din. Izven mesta stane vožnja z avtomobilom 10 Din od km. Mimo tega je treba plačati osnovno takso 80 Din, za vsako uro čakanja pa še posebej 100 Din.

Zelo zanimiva je statistika bolezni, ki izkazuje: 820 prevozov notranjih bolezni, 587 telesnih poškodb, 319 porodov, 229 splavov in krvavljenj, 156 slepiča, 56 umobolnih, 43 poskusov samomora, 44 primerov mrtvouda, 49 reume in išiasa, 26 zastrupljenja krvi, 11 primerov opeklin, 36 primerov živčne bolezni, 13 primerov kile, 41 primerov bolezni v glavi, 5 poškodb po elektriki, 2 primera spolnih bolezni, 1 tetanus, 10 primerov zaradi pijanosti, 13 primerov epilepsije, 5 utopljencev, 2 primera pasjega ugriza, 19 primerov nalezljivih bolezni, 6 primerov zastrupljenja s plinom, 424 primerov raznih prevozov iz bolnice na kolodvor ali na dom itd.

Te številke kažejo, da je bilo skoro polovico nujnih prevozov, posebno še, če se upošteva, da kličejo stranke rešilni voz, če le mogoče, zadnji trenutek in ponoči. Dogodilo se je tudi, da rešilnega voza sploh ni bilo treba.

Gasilski urad ima sedaj v službi 1 poveljnika, 1 telefonista, 8 gasilcev in 3 šoferje, rešilna postaja pa 1 telefonista, 2 šoferja in 6 reševalcev. Vsi gasilci in reševalci so bili celo leto, v kolikor je to dopuščala gasilska in reševalna služba, zaposleni v delavnicah pri raznih delih za mestno občino. Tako so vse avtomobile popravili v svoji režiji, kakor tudi ostalo orodje in gasilske priprave.

Prostori, v katerih sta sedaj nastanjena gasilski urad in rešilna postaja, so gotovo premajhni. Prostor, kjer so n. pr. shranjeni avtomobili in vozovi, je prenatrpan pri poklicnem in prostovoljnem društvu. V garaži gasilskega urada je prostora samo za 4 avtomobile, jih je pa 6. V garaži prostovoljnega gasilskega društva pa tudi ni prostora za vse vozove in je garaža zelo natrpana.

Razumeti se mora, da je potrebno, kakor za požar, tako tudi za rešilne vožnje, če se je zgodila nesreča, odriniti prvo minuto kolikor mogoče hitro na lice mesta. In da se to zgodi, so potrebni službeni prostori v neposredni bližini telefonske sobe ter razne moderne naprave, n. pr. nova motorna »Magirus« lestva, ker sedanja, ki je v porabi že 30 let, ni več sigurna in je tudi neokretna. Potreben bi bil tudi še 1 rešilni avto.

Zanimivo je, da imajo danes v Ljubljani od gasilstva največ koristi zavarovalnice, ker izmed vseh mest za gasilstvo ravno v Ljubljani najmanj prispevajo.

Slovesna otvoritev nižje gozdarske šole v Mariboru

Edina šola te vrste v državi

Maribor, 16. januarja.

Že od osvobojenja so si naši gozdni posestniki, lesni trgovci in industrijci prizadevali, da bi se pri nas ustanovila nižja gozdarska šola. V tem smislu so bile izvršene akcije, ki so naposled le dosegle uspeh. Kakor hitro pa so sklenili, da ustanove šolo, so se pojavili razni interesi in mnenja, ali naj se šola ustanovi v Mariboru ali katerem drugem kraju Dravske banovine ali Jugoslavije. Davi pa so bila vsa ta prizadevanja postavljena pred dejstvo. Bila je slovesna otvoritev šole, ki je našla prostore v bivšem dvorcu oblastne samouprave. Otvoritve se je kot zastopnik banske uprave udeležil višji gospodarski svetnik g. inž. **Urbas**, za Trgovsko akademijo je bil navzoč ravnatelj g. **Dolenc** in zbral se je tudi ves učiteljski zbor pod vodstvom ravnatelja inž. Zmagoslava **Ziernfelda**, ki je po pozdravu govoril o pomenu in namenu šole, o zgodovini njenega nastanka, nato pa predaval o statistiki našega gospodarstva. Za njim se je oglasil g. inž. **Urbas**, ki ima največ zaslug za ustanovitev šole ter šolo formalno otvoril s trikratnim »živio« klicem Nj. Vel. kralju.

V novi šoli, ki je edina te vrste v Jugoslaviji, je vpisanih 22 gojencev iz vseh delov naše domovine. Od teh so se vsi, razen enega udeležili otvoritve. Ravnatelj zavoda je, kakor že omenjeno, g. **Ziernfeld**, namestnik ravnatelja inž. **Vodopivec**. Ostali voditelji pa so gg. prof. **Mravljak**, prof. **Struna** in trije člani učiteljskega zbora tukajšnje Sadjarske in vinarske šole.

Obnovitev premogokopa pri Poljčanah

Poljčane, 15. januarja.

Na Stanovskem, naselju tik Poljčan, je premogokop, ki je nekaj let zapuščen, V njem se nahaja prav lepa plast premoga in bi bilo vse v redu, če ne bi v rudnik tako rada uhajala voda. Zato je tudi vsak prejšnji lastnik dobivanje črnega dijamanta iz tega rudnika opustil, kega je to odvajanje vode preveč obremenilo. Ljudi, povečini domačine, ki so bili zaposleni v tem domačem podjetju, je opustitev obrata takrat močno zadela, kajti četudi težko prisluženo, je denar le nekaj zalegel. Zato se zdaj, ko se je razširila novica, da se bo pridobivanje premoga tod zopet obnovilo, vsi zanimajo in sprašujejo, če je to res.

Kot smo izvedeli, je obnovitev dela v premogokopu že zagotovljena. V ta namen je že poslala družba, ki je premogovnik prevzela, velik parni stroj (sedaj se nahaja na Baumannovem dvorišču v Peklu), ki bo gonil sesalko, ki bo odvajala vodo iz jame. In tako bodo brzčas na spomlad pričeli z delom. Mali kmetje, ki se le težko preživljajo s tem, kar jim da rodna zemlja, se že vesele na ta zaslužek.

Regulacija Save Bohinjke

Bled, 16. januarja.

Sava Bohinjka se pri Ribnem venomer bolj zajeda v svoj breg, odkoder odnaša zemljo in s tem dela občutno škodo. Ker na tem prostoru sploh nima stalne struge, osobito v deževnem vremenu ko narašča, bi bila nujno potrebna čim prejšnja regulacija Save Bohinjke. Ribnani so dobili pred leti okoli 40.000 Din denarne podpore od države za to regulacijo. Ker je bila podpora očividno premajhna, so jo Ribnani vrnili.

Večkrat se je že pripetilo, da je narasla voda odnesla mostove, zato imajo Ribnani na tem mestu kar tri zasilne mostove.

Pred zgradbo velike transformatorske postaje na Črnučah

Zgradba daljnovoda Velenje-Črnuče lepo napreduje.

V okviru elektrifikacijskega programa Dravske banovine je gradnja 65 km dolgega daljnovoda Velenje-Črnuče gotovo največje in najvažnejše delo.

Minuli četrtek so pričeli postavljati pri Črnučah lesene drogove, dočim so od Velenj do Št. Petra v Savinjski dolini že postavljeni. Vseh lesenih drogov bo 340. Stali bodo na železobetonskih podstavkih sistema Ritter.

Pretekle dni so pričeli postavljati pri Velenju tudi že železne drogove, ki jih bo skupno 114. Betonske temelje za te drogove so zgradili do božiča. Pri njihovi gradnji je bilo zaposlenih 150 do 200 delavcev. Stroški so znašali 1,700.000 dinarjev.

Na Črnučah bodo v kratkem začeli graditi veliko transformatorsko postajo, kjer bodo električni tok, ki bo prišel po glavnem daljnovodu iz Velenja zaenkrat z napetostjo 35.000 voltov (pozneje pa 60.000 voltov), transformirali na 20.000 voltov. Od te transformatorske postaje bodo izpeljani vodi s to nižjo napetostjo proti Domžalam, Kranju in Litiji. Od teh daljnovodov z napetostjo 20.000 voltov bo mogoče na poljubnih mestih priklapljati lokalna omrežja z manjšimi transformatorji.

Ko bo dograjen daljnovod Velenje-Črnuče, kar se bo predvidoma zgodilo do aprila t. l. pričnó graditi daljnovod iz Črnuč do Završnice (za 60.000 voltov), kar bo omogočilo sodelovanje završniške in velenjske elektrarne.

Kultura

Zvonček prinaša v svoji 4. številki pesmi Griše, Alfonza Gspana, Špur — Muropoljske in črtice in povesti dr. Koruna, Komanove, Tratarja, Gangla, Strniše, Andersena (prevedla Prunkova), Ossendowskega (prevaja dr. Mole), Prennerjeve, Vašte-Burgerjeve, prof. Nardina. — Zvonček ureja dr. Pavel Karlin in se naroča: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

»Meščanska šola«. — Leto II. štev. 4. Od širše javnosti skoraj neopaženo izhaja v Mariboru list »Meščanska šola«. Je to glasilo »Saveza udr. nastavnika i nastavnica građanskih škola u Jugoslaviji«. List izhaja mesečno na 32 straneh vel. četrtinke in je tiskan v slovensko-hrvatsko-srbskem jeziku. Splošno je list strokoven, je pa v njem tudi mnogo člankov, ki bi zanimali tudi širšo javnost. Naj navedem samo nekaj iz zadnje številke: »Građanske škole i gimnazije« (Bož. Đorđević); »Nove smeri v šolski telovadbi« (Lavrenčič Iv.). Polne zanimivosti so tudi rubrike: Iz školskog rada, Pedagoški paberki, Školstvo na strani, Beleške. List upravlja in urejuje ravnatelj mesč. šole v Mariboru Drago Humek. — D. B.

Iz sodobne židovske literature. V zagrebški biblioteki »Židov« so kot 3. knjiga izšle *Četiri novele:* Jehuda Burla, »Sudbina« in »Ludjakinja« ter Avigdor Hameiri, »Tri brata« in »Da se smiri majka«. Novele je prevedel Samuel Romano, predgovor je napisal dr. Cvi Rothmüller. Knjižica — dasi drobna — nudi razveseljiv vpogled v snovanje moderne hebrejske književnosti.

Knjiga o Koroški. V založbi Slomškove družbe je pravkar izšla — za desetletnico koroškega plebiscita — lična drobna knjižica: *Gremo v Korotan*, čitanka o Koroški za mladino, ki jo je priredil Rudolf Wagner. Knjiga vsebuje vse polno izredno zanimivih prispevkov: predvsem koroškega narodnega blaga, narodnih pesmi in pravljic, zemljepisnih člančičev in črtic, ugank itd. Iz knjige veje duh koroške zemlje in davne Slovenske zgodovine na nji. Mladini, ki ji je namenjena predvsem, prinaša zelo zanimivega in koristnega čtiva, prav tako pa utegne zanimati tudi vsakogar odraslih, ki ima količkaj smisla in čuta za naše domače probleme — koga izmed vas vseh pa bi Koroška ne mogla zanimati! Lepo opremljena knjiga obsega 88 strani in velja 20 dinarjev.

Planinski vestnik prinaša v svoji januarski številki naslednje članke: dr. Oblak, Priroda — naša učiteljica; A. R., dr. Dušan Mitrović; Potočnik, Varijanta v Triglavski steni; Iglič, Severna stena Kranjske Rinke; ing. Šega, Les Ecrins in drugo; dr. Šašelj, Imenoslovje koroških Karavank. Člankom sledi raznovrsten, pester drobiž. Naroča se: Osrednji odbor SPD, Ljubljana.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sobota, 17. januarja: »Glavni dobitek«. Red A.
Nedelja, 18. januarja ob 15. uri: »Princezka in pastirček. Izven. — Ob 20. uri: »Mercadet«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv.
Ponedeljek, 19. januar.: »Sveti plamen«. Red C.
Torek, 20. januarja: Zaprto.
Sreda, 21. januarja: »Trije vaški svetniki«, premijera. Red E.

Opera.

Sobota, 17. januarja: »Nina nana, punčka moja«. Mladinska operna predstava. Figurina, baret. Red B.
Nedelja, 18. januarja ob 20. uri: »Faust«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Ponedeljek, 19. januarja: Zaprto.
Torek, 20. januarja: »Mignon«. Gostovanje Julija Betetta. Red A.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Sobota, 17. januarja ob 20. uri: »Odgodena noč«. Premijera.
Nedelja, 18. januarja ob 15. uri: »Lutka«. Znižane cene. — Ob 20. uri: »Odgodena noč«.
Ponedeljek, 19. januarja: Zaprto.
Torek, 20. januarja ob 20. uri: Plesni večer Olge Solovijove. Izven.

Dnevne vesti

— **G. ban dr. Marušič Drago in g. pomočnik bana dr. Pirkmajer Otmar v torek 20. t. m. in v petek 23. t. m. zaradi zasedanja banskega sveta ne bosta sprejemala strank.**

— **Nj. Vel. kralj kum 11. sinu.** V vasi Počivalici v srezu Brnjavor so krstili 11 sina Alekse Mičića, težaka. Kum otroku je bil Nj. Vel. kralj, katerega je zastopal podpolkovnik Radoslav Janičević. Otrok je dobil ime Aleksander. Kraljev zastopnik ga je bogato obdaroval, kakor tudi njegove bratce in sestre, katerih ima 5.

— **Službeni list kraljevske banske uprave Dravske banovine** štev. 4 z dne 15. januarja 1931 ima sledečo vsebino: Zakon o občnem upravnem postopku. — Zakon o davku na neoženjene osebe in davčni oprostitvi oseb z 9 ali več otroki. — Naredba ministra za poljedelstvo z dne 22. septembra 1930 o prevozu živali, živalskih delov itd., ki morejo biti nosilci klic živalskih nalezljivih bolezni, iz Romunije čez ozemlje Jugoslavije v Italijo. — Izprememba člena 12. uredbe o razvrščanju uslužbencev državnih prometnih ustanov. — Dopolnitev o razpisu glede odvzemanja papirja za analizo. — Navodilo za izvrševanje odločbe o oproščanju uvozne carine na kemikalije za koncentriranje rud s flotacijo. — Objava glede pobiranja občinske trošarine v letu 1931. v občini Rdeči breg. — Objava glede pobiranja občinske trošarine v letu 1931. v občini Gornjigrad.

— **Promocija.** Koncem tekočega meseca bo promoviral na univerzi v Zagrebu g. Vito Lavrič iz Ljubljane za doktorja vsega zdravilstva. Mlademu doktorju iskreno čestitamo!

— **Imenovanja.** Za arhivskega pripravnika pri carinarnici v Mariboru sta imenovana gosp. Mirko **Stajić** in Gjorgje **Apostolović**. Za glavne arhivarje v Mariboru pa Oroslav **Rakuš** in Miroslav **Kramar**, v Ljubljani pa Leonard **Grilanc**, Franjo **Burovac** in Josip **Srnec**.

— **Smrt poveljnika zagrebškega letalskega polka.** V vojaški bolnici v Zagrebu je umrl poveljnik zagrebškega letalskega polka podpolkovnik pilot-lovec g. Stanko **Brašič**. Smrt tega odličnega letalca je hud udarec za naše letalstvo. Podlegel je operaciji na slepiču.

— **Šahovski mojster Aljehin zopet v Beogradu.** Iz Sarajeva je odpotoval dr. Aljehin zopet v Beograd, kjer bo imel v nedeljo popoldne v dvorani Ruskega doma simultanko proti 35 šahistom.

— **Aljažev klub SPD Maribor obvešča.** O priliki banovinskih smučarskih tekem v nedeljo 18. t. m. bo služba božja na Klopnem vrhu ob 6·30 pred startom seniorjev, pri Pisniku ob 7·30 pred startom juniorjev, v župni cerkvi v Ribnici ob 7·30, takoj po prihodu funkcijonarjev in gostov.

— **Povečanje eksistenčnega minima.** TOI zbornica v Sarajevu je prosila finančnega ministra, naj bi veljal letni prihod 5000 Din kot eksistenčni minimum, za katerega ne bi bilo treba plačati pridobninskega davka.

— **Ustanovni občni zbor ljubljanske podružnice SLD.** Dodatno k včerajšnjemu poročilu sporočamo, da so bili izvoljeni v odbor podružnice poleg predsednika dr. Iva Tavčarja: mg. pharm. Bakarčič, trgovec Filip Bizjak, višji sodni svetnik dr. Erik Eberl, trgovec Pavle Fabiani, notar Mate Hafner, preparator Viktor Herfort, mesar Ivan Javornik, odvetnik dr. Krejči in prof. dr. France Novak; revizorja trgovec Jurij Verovšek in ravnatelj Josip Malenšek. V centralni odbor so bili izvoljeni: ravnatelj Karol Čeč, notar Mate Hafner, insp. Feliks Justin, višji sodni svetnik Anton Mladič, inž. Fran Tavčar, predsednik dr. Ivo Tavčar in ravnatelj Ivan Zupan. Občni zbor je sklenil, da imenuje namestnike članov centralnega odbora odbor in prav tako 29 delegatov za občni zbor centrale, ki naj bodo med njimi tudi vsi odborniki. Odbor bo tudi imenoval zaupnike izven Ljubljane.

— **Starešinska zveza »Jadran«** vabi vse gg. starešine na današnji Slovanski večer, posebno pa še na jutrišnji občni zbor Zveze ob 10. uri v prostorih Zveze kulturnih društev ter na skupno kosilo po občnem zboru. 466

Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich. 6602

— **Velik ples Jadranske straže v slovanskih narodnih nošah bo 24. januarja 1931 v Unionski dvorani v Ljubljani.** 365

— **Zaročenki je odgriznil nos.** V Subot[illegible] je odgriznil nos svoji zaročenki neki Velimir Topalović, narednik. Sprva mu je vračala ljubezen, potem se ga je pa naveličala. To je narednika tako razburilo, da se je na pravoslavno novo leto z zaročenko sprl in jo napadel z besedami: Če nočeš biti moja, ne bo nihče srečen s teboj. Pri tem [illegible] je odgriznil nos. Morala je v bolnico.

— **Svetovni šahovski kongres v Sarajevu.** Ob priliki Aljehinovega obiska v Sarajevu so sarajevski šahisti sprožili misel, naj bi se prihodnji svetovni šahovski turnir vršil v Sarajevu. Občina bi ga omogočila z znatno podporo. Dr. Aljehin je obljubil, da se bo pri šahovskih mojstrih zavzel za to, da bo aprila ta kongres v Sarajevu.

— **V Beogradu je bilo lani 68 konkurzov.** Po statistiki beograjskega trgovskega sodišča je bilo lani v Beogradu 68 konkurzov, a menič nih protestov za 2239 manj nego predlanskim.

— **Blagajnik bivšega Oblastnega odbora v Sarajevu pred sodiščem.** Kot nekak epilog k nekdanjim stra[illegible]skim režimom je pri[illegible] v Sarajevu proces proti bivšemu tajniku Oblastnega odbora v Sarajevu Teofiku Logu, katerega je državno pravdništvo obtožilo, da je kot tajnik in blagajnik poneveril nad 300.000 Din ter ponaredil tudi razne službene listine. Razprava bo trajala še nekaj dni.

— **Smrtna nesreča francoskega mornarja.** V Šibeniku se je pripetila na francoski ladji »Picardie« [illegible] je priplula iz Genove v Šibenik, težka [illegible]a. Mornar Josef Guillermic, star 42 le[illegible] [illegible]noglavil v skladišče ladje, 12 metrov g[illegible] in obležal na mestu mrtev. Šibeniški mornarji ga bodo svečano pokopali.

— **Smrtna obsodba.** Niško prvostopno sodišče je obsodilo Bogomira Nikolića iz Dolenje Trnave na smrt, ker je ubil opankarja Dušana Manojhovića. Počakal ga je v zasedi in ga udaril s hrbtiščem sekire po glavi, da je bil Dušan na mestu mrtev. Svojo žrtev je zabodel tudi z nožem.

— **Vreme.** Barometer je kazal včeraj ob 7. v Ljubljani 766.5, v Mariboru 766·3, termometer v Ljubljani ob tej uri — 3, v Mariboru pa — 2. V Ljubljani je bilo mirno, v Mariboru je pihal zapadnik. Megleno je bilo povsod v državi. Deževalo je v Sarajevu (0·2 mm). Najvišja temperatura je bila v Ljubljani — 0·7, najnižja pa — 4, v Mariboru — 3, v Zagrebu 0, v Beogradu — 2, v Sarajevu — 1, v Skoplju 5 C.

Ljubljana

Sobota 17. januarja 1931, Anton. Pravoslavni: 4. januar, 70 apost.

Nočno službo imata lekarni Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

*

■ **Ban g. dr. Marušič v Beogradu.** Ban Dravske banovine g. dr. Drago **Marušič** je sinoči službeno odpotoval v Beograd.

■ **Predavanje pisatelja Finžgarja o slovenskem kmetu.** Pisatelj Finžgar, ki nam je v svojih pripovednih spisih ustvaril že toliko nepozabnih slik iz življenja na slovenski kmetiji, nam bo jutri v obliki strnjenega, znanstvenega predavanja podal svojo analizo duševnosti našega kmeta. Glede na to, da še nimamo znanstvenih razprav o tem važnem kulturnem vprašanju in glede na globoko poznavanje slovenske ljudske duše, ki ga kažejo njegova literaturna dela, lahko pričakujemo od njegovega predavanja mnogo zelo zanimivega in lepega. Predavanje bo v kino Matici, začetek ob pol 11. uri. Vstopnine ne bo.

■ **Bogojavljenje v Ljubljani.** Za pravoslavno cerkev je praznik sv. Bogojavljenja eden najnajvečih praznikov. Ta dan po odslušeni liturgiji odide litija (procesija) do najbližje reke, kjer se izvrši blagoslovitev vode. Litije se poleg vojaštva udeležijo tudi predstavniki najvišjih oblasti in oficirji garnizona. Tudi v Ljubljani se bo praznik proslavil po običaju. Na sv. Bogojavljenje v pondeljek 19. t. m. se bo vršila ob 10. uri dopoldne liturgija. Po liturgiji gre ob 11·10 uri litija po Majstrovi ulici v vojašnico vojvode Mišića, kjer se bo izvršilo osvečenje bogojavljenske vode. Litijo spremlja godba in odredi vojske. Z gradu bodo v času posvetitve vode oddane tri salve. Po blagoslovitvi vode se vrne litija v kapelo, kjer se zaključi cerkvena slovesnost.

■ **Mnogokratnik davščine.** Komisija za določitev mnogokratnikov davščine od prirastka na vrednosti nepremičnin je v smislu § 5 naredbe pokrajinskega namestnika za Slovenijo z dne 21. oktobra 1922, Uradni list štev. 365/113, določila mnogokratnik za mesec december 1930 na 9·126 za vrednosti in zneske, izražene v dinarski veljavi.

■ **Reprezentančni ples,** ki ga prirede slušatelji Aleksandrove univerze pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra I., se bo vršil dne 31. januarja v Unionski dvorani.

■ **Gostovanje Julija Betetta v naši operi.** Prvi njegov nastop bo [illegible] torek 20. t. m. v operi Mignon, v kateri poje naslovno vlogo ga. Gjungjenac. Predstava bo za red A.

■ **Prvi nastop gospe Zlate Gjungjenac-Gavella** kot stalne članice ljubljanske opere v naši operi. V nedeljo poje gospa Zlata Gjungjenac Margareto v Gounodovi operi Faust. To je ena izmed njenih najboljših partij, kar bodo potrdili vsi poslušalci radija, ki so čuli prenos opere Faust iz beograjske opere, v kateri je nastopila tudi gospa Gjungjenac-Gavella. Mefista poje g. Križaj, Valentina g. Janko, Fausta g. Kovač, Šibla ga. Poličeva. Opero dirigira kapelnik dr. Švara. Predstava je ljudska po znižanih cenah.

■ **Zglaševanje mladeničev in vojaških obveznikov** bo na Ambroževem trgu štev. 7/I. — Berite tozadevne razglase po mestu, da ne zamudite prijave, sicer boste občutno kaznovani. Opozarjajo se na zglasitev zlasti tudi v letu 1913 rojeni mladeniči, ki se morajo letos prvič prijaviti.

■ **Odprta noč in dan so groba vrata!** V Rožni dolini [illegible] da ga. Jožica Železnikova, soproga posest[illegible] in sodnega sluge v p., v starosti 59 let. Pokopali jo bodo danes ob 15. na pokopališče na Viču. Blag ji spomin, žalujočim naše sožalje!

■ **V ljubljansko splošno bolnico so prepeljali** 5 ponesrečencev: Jože Turšič, 27-letni posestnikov sin, Kožlek 18, občina Begunje pri Cerknici, je iz gozda vozil drva. V mraku so konji zapeljali voz v jarek, kjer se je voz prevrnil in je poškodoval Turšiču desno roko. — 8-letna Marija Šušteršičeva iz Tacna pod Šmarno goro je pri sankanju padla in si zlomila levo roko. — 3 in pol-letnega psoestnikovega sina Alojzija Klemenčiča iz Dola pri Ljubljani je prijel stroj za rezanje slame za levo nogo in mu jo zmečkal v členku. — Anton Majer, 21-letni šofer, Tržaška cesta 19, je zaganjal motor, pri čemur mu je ročica zlomila desno roko. — 57-letni posestnik Franc Jager iz Sostrega, občina Dobrunje, je pred tedni koval konja, pri čemer ga je konj brcnil v levo koleno. Noga mu je postajala čedalje slabša, tako da se je moral zateči v splošno bolnico.

■ **Karambol na Cesti na Kodeljevo.** Ivan Janežič, 27-letni žagar, stanujoč v Hradeckega vasi 7, je prijavil policiji, da je 14. t. m. vozil ob 9·30 z dvovprežnim, z drvmi natovorjenim vozom po Cesti na Kodeljevo od vojnega slagališča proti mestu. Pred prihodom do Potočnikove ulice, ki veže to od Poljanske ceste, je po Potočnikovi ulici od Poljanske ceste privozil z vojaškim tovornim avtomobilom šofer-redov avtoodelenja in zavozil v njegovega konja. Avto je ranil konja na levem plečetu do kosti. Stražnik je na licu mesta ugotovil, da sta vozila oba voznika pravilno. Nesreča se je pripetila, ker je zadnji del avtomobila radi poledenele ceste na ovinku iz Potočnikove ulice na Cesto na Kodeljevo zadrsal na levo.

■ **Nezgoda pred Zadružno gospodarsko banko.** Profesorju v pokoju Francu Koprivniku iz Vošnjakove ulice 7 je pred Zadružno gospodarsko banko spodrsnilo, da je padel in se hudo poškodoval na glavi. Prepeljali so ga z rešilnim avtomobilom domov.

■ **Zopet nesreča na ledu.** Na drsališču »Ilirije« je zadel nespreten drsalec z drsalko v brado 5letnega Vaša Samca, sinka trgovca Ivana Samca, stanujočega v hiši Vzajemne zavarovalnice na Masarykovi cesti. Dečka so morali prepeljati z rešilnim vozom v splošno bolnico.

■ **Pri delu se je ponesrečil.** 36letni hlapec Ivan Volč z Viča št. 40 je vozil z dvovprežnim vozom kamenje iz Podpeči za novi Gasilski dom na Viču. Pri razkladanju se je tako neprevidno z kamnom v roki okrenil, da mu je počila kost desne noge nad členkom.

■ **Krvine za sanke ukradene.** Inženerju Vladimirju Remcu iz Kersnikove ulice 7 je bilo ponoči ukradenih iz veže 7 parov lesenih krvin za sanke, v vrednosti 105 Din.

Maribor

m **Železniški osebni promet v letu 1930.** V letu 1930 je prišlo preko Glavnega kolodvora v Maribor 559.195 oseb, preko Koroškega kolodvora pa 69.730 oseb, skupaj tedaj 628.025. Maribor je zapustilo preko Glavnega kolodvora 549.915 oseb, preko Koroškega kolodvora pa 65.672 oseb, skupno 615.587 oseb. Dopotovalo je tedaj 13.338 oseb več kakor odpotovalo, to pa zato, ker so te zapustile Maribor z drugimi vozili ali pa peš. Stalno jih je ostalo v Mariboru malo. Ves osebni promet na Glavnem kolodvoru je znašal 1,109.110 oseb, na Koroškem kolodvoru 135.402, na obeh skupaj pa 1 milijon 244.512 oseb.

m **Zborovanje mariborskih učiteljev.** V četrtek je imelo mariborsko učiteljsko društvo običajno stanovsko zborovanje z razmeroma dobro udeležbo. Poleg predavanja g. Kutina o dečjih domovih, so razpravljali zlasti o depresiji, ki se je polastila učiteljstva zaradi vedno slabšega gmotnega položaja.

m **Smrt učitelja Jakoba Kovačiča.** V Sveti Trojici v Slovenskih Goricah je v četrtek zvečer po kratki bolezni [illegible] 74 letu starosti umrl vpokojeni učitelj g. Jakob Kovačič, oče staroste mariborske sokolske župe prof. dr. Makso Kovačiča ter polkovnika v Prizrenu Viktorja Kovačiča. Pokojni je bil kremenit značaj in je svoje otroke vzgojil v zavedne narodnjake. Pogreb bo jutri 18. t. m. ob 15. uri.

m **Zimskosportni odsek SPD Maribor-Ruše** poziva vse svoje članstvo, tudi ono, ki se ne udeleži podsaveznih tekem, da se udeleži v smuški opremi sprevoda po mestu iz Glavnega kolodvora ob 18·30.

m **Prijave za Bohinj.** Zimskosportni odsek SPD. Maribor-Ruše ponovno poziva vse one člane, ki se nameravajo udeležiti mednarodnih tekem, bodisi kot tekmovalci ali kot gledalci, da se prijavijo najkasneje do sobote 17. t. m. dopoldne pri g. Burešu v Vetrinjski ulici in izjavijo, koliko postelj in za kateri čas potrebujejejo. Pozneje prijavljenim odsek ne bo mogel preskrbeti prenočišča. Postelje stanejo 10, 15 in 20 Din, prehrana pa po 30, 40 in 50 Din.

m **Povratek vseh udeležencev z velike smuške tekme za dravsko prvenstvo** iz Ribnice bo s posebnim vlakom, ki pride v Maribor v nedeljo 18. januarja ob 18·30. Na kolodvoru pričakuje vojaška godba ter se razvije od tod manifestacijska povorka po Aleksandrovi, Sodni, Tattenbachovi ulici, Glavnem trgu, Gosposki in Slovenski ulici na Grajski trg, kjer je razhod. Vsi udeleženci se podajo v restavracijsko dvorano hotela »Orel«, kjer bo razdelitev daril in razglasitev rezultata. Naprošamo cenj. občinstvo, da prisostvuje tej povorki ter se udeleži večernega slavja, da s tem veličastveno manifestira za propagando zimskega sporta v našem okolišu. — MZSP.

m **Otvoritev II. gostilničarskega gospodinjskega tečaja.** V četrtek dopoldne je bil v tukajšnjem zavodu »Vesni« v prisotnosti starišev gojenk otvorjen II. gostilničarski gospodinjski tečaj Zveze gostilničarskih zadrug. V tečaj je bilo sprejetih 19 gojenk iz vseh delov banovine. Učni program so razširili na 10-tedensko dobo. Posebno se je razširil gospodinjski pouk, ki je jedro tečaja.

m **Plesni večer Olge Solovjeve,** ki je z velikim uspehom nastopila te dni v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani, bo v tukajšnjem gledališču v torek 20. t. m. Za ta izredni nastop je že sedaj veliko zanimanje.

m **K današnji premijeri »Odgodene noči«.** Burka »Odgodena noč«, ki se bo nocoj prvič igrala v našem gledališču, je namenjena tistim, ki se hočejo nevezano zabavati, zato se tudi ne bo igrala v abonmaju. Gledališko vodstvo jo je izbralo za predpustne dni, ko človek hoče času primerne zabave, smeha, komike in pozabljanja na vsakdanje skrbi. Ta svoj namen je »Odgodena noč« še vedno in povsod dosegla. Zrežiral jo je g. Trbuhović. Prva repriza te burke bo že v nedeljo, torej jutri zvečer, dočim se bo popoldne ponovila Audranova opereta »Lutka«.

m **Priglašeni tujci.** V prvi polovici meseca januarja je bilo pri tukajšnjem zglaševalnem uradu prijavljenih 824 oseb, med temi 232 tujih državljanov. Največ, 117, je bilo od teh zopet Dunajčanov, 42 Gradčanov, 73 pa od drugod.

m **Trg za ribe.** Na včerajšnjem trgu za ribe je bilo zelo mnogo blaga, prodajali pa so se: krapi po 22, šleje po 24, polenovke po 13, sardele po 16 in škombri po 24 Din kg.

m **Kap.** V četrtek popoldne je zadela kap 34-letno, v Slovenski Bistrici zaposleno služkinjo Marijo Podteuškovo. Istega dne popoldne so 45-letnemu, v Kocenovi ulici stanujočemu delavcu Ivanu Velaku odpovedale noge. Oba je rešilni oddelek prepeljal v bolnico.

m **Padec po stopnicah.** V hiši št. 2 v Grajski ulici je v četrtek padla po stopnicah 20-letna trgovska pomočnica Erna Fajnčeva ter si zlomila levo roko pod komolcem. Pozvani zdravnik je odredil prevoz v bolnico.

m **Nesreča v Limbušu.** Pri rezanju slame je ostro rezilo slamoreznice v četrtek popoldne nevarno ranilo na levi roki 28-letnega hlapca Alojzija Dajčmana. Moral je v mariborsko bolnico.

m **Nezgoda.** V četrtek zvečer se je na Trgu kralja Petra vsled epileptičnega napada zgrudil na tla 30-letni invalid France Križanič. Rešilni oddlek ga je odepljal v bolnico.

m **Tatvina odeje.** Posestniku Miroslavu Pučeliku iz Frama je v četrtek zvečer ukradel neznanec iz avtomobila, katerega je pustil pred neko hišo na Trgu kralja Petra, 300 Din vredno odejo.

m **Aretacija in prijave.** V četrtek je policija aretirala: Josipa B. radi prepovedanega povratka in pijanosti, Marijo B. radi delomržnosti in suma tajne prostitucije, Jožeta P. radi nadlegovanja gostov v javnem lokalu in Konrada F. ter Franca M. radi pijanosti. Prijav je bilo 8, poročili 2.

m **Po aretaciji vlomilca Josipa Hönigmanna.** Kakor smo že obširno poročali, je bil te dni v Leobnu na Gornjem Štajerskem aretiran nevarni mariborski vlomilec Josip Hönigmann. Policija ga je našla v stanovanju mizarskega pomočnika Lampla in njegove prijateljice Julijane Wieserjeve. Hönigman je priznal, da je pobegnil iz vojaških zaporov v Tivtu v Dalciji, da je v Mariboru ukradel kolo, obleko in gramofon s 14 ploščami, vse drugo vlome in tatvine pa zanika, čeprav so nedvomno dokazani. Ker ga leobenska policija dolži, da je vlomil tudi v tamkajšnjo tiskarno Horst in odnesel 935 šilingov, ga je izročila domačemu državnemu pravdništvu, ž njim vred pa tudi pet zavojev obleke in drugih pri njem najdenih predmetov.

Celje

* **Smrtna kosa.** V javni bolnici je 16. t. m. umrla 55letna delavka v Majdičevi tovarni Mežek Elizabeta, doma iz Škofje vasi.

* **Nočno lekarniško službo** ima od danes sobote 17. t. m. do prihodnjega petka 23. t. m. lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

* **Nocoj vsi na plesni venček sokolske plesne šole** v Narodnem domu. Pričetek ob 20. Sviral bo orkester »Merkur« iz Ljubljane. Posebnih vabil ni.

* **Požar v Prešniku.** V vasi Prešnik blizu Galicije je v torek ponoči nastal požar pri posestniku Štamolu. Hiša je pogorela do tal in je bila vsaka pomoč zaman. Kako je požar nastal, ni znano. Škoda je velika.

* **Občni zbor krajevnega odbora Udruženja vojnih invalidov** se je vršil 6. t. m. Udeležilo se ga je precej članov. Iz poročil funkcijonarjev sledi, da šteje odbor 254 rednih in 82 izrednih članov ter 134 rednih in 46 izrednih članic. Svojim članom bo odbor preskrbel premog po znižani ceni 34 Din za 100 kg, ki ga bo dobavljala tvrdka Oswatitsch. Na podaljšku Aškrčeve ulice se bo postavil paviljon za trafiko, ki se bo dala v najem invalidu. Paviljon bo stal okoli 13.000 Din. Lanskoletna loterija je zelo uspela, prodanih je bilo 5589 kart, celjske tvrdke pa so podarile skoro vse dobitke. Pri produkcijah prof. Strohschneiderja so člani pobirali vstopnino in dobili za blagajno 10 odstotkov od pobranega denarja. Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor.

Laško

Prevzem cestnega odbora. V soboto so gg. vladni svetnik Pinkava, dr. Fran Roš in Jos. Osolin prevzeli od prejšnjega gerenta cestni odbor za srez Laško. Novi načelnik cestnega odbora župan in banski svetnik gosp. dr. Roš je novo službo že nastopil.

Sprememba posestva. Hišo gospe Marije Rebolj v Debrem je kupil železničarski kretnik g. Martin Jančič.

Preselitev pošte. Dne 26. januarja se preseli poštni in telegrafski urad v novo zgrajeni hiši gosp. Jos. Osolina v Marijagraški ulici, nasproti bivše nemške šole. Kakor se sliši, nameravajo v sedanje poštne prostore pri g. Derganu nastaniti cestni odbor.

Mestni avtobusi v likvidaciji

Ljubljana, 16. januarja.

Danes se je po Ljubljani raznesla vest o prodaji, ki je bila izvršena med Maloželezniško družbo v Ljubljani in avtopodjetjem Weisbacher na Vrhniki. Gre za avtobusno koncesijo na progi Ljubljana—Mengeš—Cerklje—Kranj, katero je od Maloželezniške družbe kupilo Weisbacherjevo podjetje za 170.000 Din.

Na tej progi je Maloželezniška družba izvrševala avtobusni promet nekako dve leti ter je znano, kakšni boji so se vršili med njo in drugimi privatnimi avtopodjetji. Ta proga je bila edina rentabilna, vse druge, ki jih je to podjetje vzdrževalo, so bile zelo pasivne.

Govori se, da se je Maloželezniška odločila za popolno likvidacijo avtobusnega podjetja, ker se promet vsled visoke režije in slabih cest sploh ni izplačal. Avtobusi so polomljeni, bila bi potrebna temeljita obnova vseh vozil ali pa nakup novih avtobusov. Maloželezniška se je raje odločila za prodajo koncesij in likvidacijo.

Za progo Ljubljana—Cerklje—Kranj, ki je zdaj prodana, pride menda na vrsto tudi proga Črnuče—Vič. Na Vič bo namreč že spomladi stekla električna železnica, do Črnuč pa se bo proga po načrtu tudi kmalu gradila.

Vlom v župnišče na Ježici

Ježica, 16. januarja.

Nocojšnjo noč je bilo vlomljeno v pisarno tukajšnjega župnega urada. Vlomilec, doslej še neznan, je vlomil v stransko sobo župnišča z vrta. Z demantom je urezal šipo ter jo nato utrl najprej v zunanjem oknu, nato pa še v notranjem. Skozi odprtino je nato odznotraj odprl okno ter zlezel v sobo, kljub temu, da so v oknih železne palice, štiri navzgor in dve počez.

V sobi se je vlomilec lotil najprej male omarice v kotu, v kateri je župnik Košir hranil manjše zneske denarja od raznih nabir, tako od maš, od Mohorjeve družbe, od farne cerkve ter podružnice v Stožicah. Vlomilec je nabral v omarici, katero je najprej načel z nekim železjem, nato pa odprl s ključem, ki je visel poleg omarice na oknu, okrog 2000 Din, večinoma drobiža ter papirnate desetake. Iz omarice je vzel tudi zlat prstan, ki ga je župnik hranil že več mesecev ter je bil namenjen neznanemu zgubitelju.

Vlomilec je nato prebrskal tudi druge miznice in omare v pisarni. Iz župnikove suknje, ki je visela na steni, je vzel listnico, v kateri je bilo 200 Din ter druge listine z legitimacijo vred. Listnico z legitimacijo in listinami je pustil ob odhodu vlomilec na oknu, denar pa je seveda vzel. Razen tega je pobral podjetni vlomilec tudi nekaj znamk, dočim mu drug denar, ki ga je še bilo v sobi, ni prišel pod roke.

V isti sobi ima tudi domača hranilnica svojo pisarno, ki jo tudi vodi župnik. Toda hranilničnega denarja, zaradi katerega je bil vlom po vsej verjetnosti izvršen, v sobi ni bilo. Tega hrani hranilnica drugje v župnišču, trenotno pa je bilo čez 20.000 Din. Do tega denarja vlomilec ni mogel.

Zjutraj je imel župnik Košir kaj gledati, ko je stopil ob pol šestih v pisarno. Vse razmetano, denar pobran. Po maši je vlom takoj naznanil po telefonu Ljubljanskim orožnikom in policiji. Preiskava se je takoj začela ter je prišel na Ježico tudi detektiv Podobnik s policijskim psom. Sled je vodila proti Tomačevem, vendar uspeh preiskave še ni znan.

Župnik Košir ima svojo spalnico na nasprotni strani župnišča ter je v noči okrog ene čul neko prasketanje ter tudi renčanje psa. Temu pa ni pripisoval nobene pozornosti, ker domači pes, ki leži v veži, večkrat renči, kadar gre ponoči kdo mimo župnišča.

Požar na Dobravi pojasnjen

Jeseniški orožniki so izsledili požigalca

Jesenice, 15. januarja.

Kakor smo že v »Jugoslovanu« poročali pred par dnevi, je uničil požar na Novega leta dan v jutranjih urah poslopje KID na Jesenicah.

Prvotno se je domnevalo, da bo ostal požar nepojasnjen, vendar so javorniški orožniki izsledili storilca Janeza Koselja. Janez Koselj je bil namreč zaposlen kot hlapec pri g. Füllerju. Spal pa je v pogorelem gospodarskem poslopju. Na račun Silvestrovanja je prišel vinjen domov. Ker je hotel založiti želodec, je odložil cigareto na kovčeg, v katerem je imel potice. V stanju vinjenosti je pozabil na gorečo cigareto, ki je povzročila požar. Dejanje je priznal odkrito s pristavkom, da se je že mislil sam javiti, ker ga je preveč pekla vest, vendar iz bojazni, da izgubi eksistenco, tega ni storil.

Izročili so ga v sodne zapore v Radovljici. Naj bo to drugim resen opomin, da pazijo na cigarete in da naj v tekem stanju na takih mestih ne kade!

Smola divjega lovca

Litija, 14. januarja.

Vedno češče se pojavljajo v tukajšnjem okolišu tatvine divjačine in rib. Divji lovci in ribiči delajo lovskemu društvu v revirjih ogromno škodo. Da jim pa pridejo zakupniki na sled, prirede od časa do časa takozvano «divjo racijo« po gozdovih in vzdolž Save.

V nedeljo 11. t. m. je odšel član-zakupnik g. tovarnar Pavle Knaflič iz Šmartna in tokrat ne brez uspeha. V gozdu Kostrevnice začuje pasje lajanje, kmalu nato pa že poči strel in lepo rejen zajček se nedaleč, za bukvo skritim g. Knafličem, prekopiene in obleži. Trenutek za tem že tudi prihiti po bregu navzgor človek s puško, hoteč očividno pobrati plen. Vendar pa je obstal kakor okamenel, ko ga nenadoma prestraši od nekod v bližini glas, ki ga je pozval, naj le počaka, saj ve, da je to Maunov Janez. Janez jo je urnih krač ubral skozi strn in drn, kar se je le dalo, čeprav brez zajčka — Ko so pa še istega dne kmalu na to malo bolj natančno pregledali njegovo sobo, so našli kar tri puške, vojaško pištolo in še marsikaj drugega. Tudi je Janez kaj rad ribaril, saj je imel tako lepi mrežici, da bi delala skomine še tako razvajenemu ribiču. Če ni šlo z mrežo, je vzel pa še osti in gotovo je kar nabadal sulčke z njimi. Zdaj bo za njega prišel na vrsto samo ričet mesto okusnih zajčkov.

Bohinj pred zimsko olimpijado

Vojaštvo že vežba — SK Bohinj najmočnejši podeželski smuški klub — Velike priprave za zimsko olimpijado

Bohinjska Bistrica, 14. januarja.

V veliko veselje smučarjev je danes začelo snežiti. Pa čeprav je bilo dosedaj komaj dovolj snega za smučanje, so bile vendar vse dni, tja od zadnjega neusmiljenega dežja, poljane, dobrave in rovti polni smučarjev.

Vojaštvo je dospelo 10. jan. in so vojaki pod vodstvom častnikov vaditeljev takoj pričeli s smuškimi vežbami. V nedeljo 11. t. m. pa je bilo v Bohinju še posebno živo. Smuški klub »Bohinj« je imel svoje tekme. Ves štab častnikov je prisostvoval tem tekmam, in so se divili posebno deci in damam. Tekme so po številni udeležbi in doseženih rezultatih pokazale da je SmKB najmočnejši podeželski smuški klub. - Velika vnema tekmovalcev in njih vestna priprava je znak, da se zavedajo letošnjih mednarodnih smuških prireditev.

Priprave za zimsko olimpijado v Bohinju so v polnem teku. V ta namen se vrše redne županske seje, kjer se porazdeljujejo razni delokrogi bohinjskim interesentom. Okrašena bo vsa Bohinjska dolina. — Glavna cesta od kolodvora, do izhoda iz vasi Boh. Bistrice, bo v nebroj zastavah in razsvetljena. — Hansenova skakalnica bo okrašena z lepo razsvetljavo in številnimi mlaji. — Sneg na skakalnici teptajo vedno sproti tako, da bo za časa v najlepšem redu. — Avtomobilski park je lepo organiziran. Vozovni parki bodo na Boh. Bistrici — pri Sv. Janezu — v Fužini in v Bohinjski Srednji vasi. Tako bo za prevoz gostov, ki bodo stanovali po vaseh, dovoljno preskrbljeno. — SmKB pripravlja skupne smuške ture pod vodstvom klubovih članov vodnikov, da bodo na ta način v času od 25. jan. do 8. febr. razkazali prelepe planine Bohinjskega kota tujcem-gostom. — V to svrho bo informacijski urad SmKB za ture v občinskem domu na Boh. Bistrici. — Številne častitke iz Goriške in Avstrije, ki jih je SmKB prejel za svojo akademijo, ga še bolj vzpodbuja v akcijah, da pridobi čim večji sloves svojemu kraju.

Poskus samomora v Dalmatinovi ulici

Ljubljana, 16. januarja.

Včeraj ob 13·30 je skušal izvršiti samomor 19-letni vajenec kliščarne Stanko Deu v Dalmatinovi ulici. Ko je bil sam v delavnici, je dal v usta plinsko cev in odprl plin. Nezavestnega in ležečega na tleh je našel gospodar g. Deu, ki je hitro zaprl plin in poklical rešilno postajo. Zupana so takoj prepeljali v splošno bolnico, kjer mu je nudil prvo pomoč dežurni zdravnik. Proti večeru se je Zupan že zbudil iz omotice. Kaj je gnalo nesrečneža v obup,

Ptuj

VEČER »JADRANSKE STRAŽE« **se vrši v soboto 17. januarja 1931 v vseh prostorih Društvenega doma v Ptuju. Na sporedu so razne zanimive točke. Opozarjamo posebno na dekoracije, ki jih oskrbijo strokovnjaki. Dvorana bo izpremenjena v vojno ladjo, na kateri bo svirala priznana narodna železničarska godba »Drava« iz Maribora. — Posetite vsi to prvo večjo patrijotično prireditev!**

Slovenska Bistrica

Cene kruhu so padle. Po novem krušnem ceniku je postal tudi pri nas kruh cenejši, oziroma pecivo večje, ko je pri nas bilo zadnje čase že tako drobno, da je bilo luksus kupovati ga. Znižane cene bodo gotovo omiljevalno vplivale na krizo, posebno bo pa treženo revnejšim, ki jim najbolj primanjkuje denarja.

Kmetijski nadaljevalni tečaj. Razpisu se je odzvalo tako malo število, da se skoraj ne izplača voditi tečaja. Tečaj se pa vendar pričenja z rednim večernim poukom. Vanj se je vpisalo največ iz okolice mesta. V mestu samem ni zanimanja, kar ne odgovarja gospodarskemu položaju naših posestnikov, ki se morajo trdo boriti v tej občutni krizi.

Skupščina Sokola kralj. Jugoslavije v Slovenski Bistrici bo danes 17. januarja 1931. v dvorani okrajne hranilnice v Slov. Bistrici ob 20. uri. Dnevni red je bil oznanjem na vabilu, ki ga je dobil vsak član posebej v podpis. Udeležba za vse člane obvezna. Zdravo!

Izredno mnogo obolenj za davico je letos v našem šolskem okolišu. Pred dnevi je zbolel sin industrijalca I. Žuraja na Zgornji Bistrici.

Prva prireditev Sokola v Slov. Bistrici bo ples dne 1. februarja zvečer v dvorani okrajne hranilnice. Isti dan namerava tudi gasilno društvo v Zgornji Bistrici prirediti svoj tradicijonalni ples v vseh prostorih gostilne Verhovšek v Zgor. Bistrici. Sploh opažamo letos v našem kraju, da je klub denarni in gospodarski krizi izredno mnogo prireditev.

Novo tovarno za gumbe, katero so mislili, kak smo poročali, inštalirati v pritličju hiše št. 92, katero so pozneje kupile nune, bo v hiši trgovca g. Šligerja, prej last mesarja g. Stampfl! Novemu podjetju v našem mestu obilo sreče!

Sevnica

V nedeljo se je vršil **v dvorani hotela Triglav občni zbor SK Save iz Sevnice, na katerega sta prišla kot delegata sevniškega sokolskega društva tudi starosta g. Kladnik Josip in g. Krulej Ernest. Od 100 članov je bilo navzočih 52. Po uvodnem govoru predsednika g. Jakila, ki je pozdravil oba delegata Sokola, je takoj prešel na dnevni red. Po poročilih funkcijonarjev je starosta g. Kladnik v lepih besedah orisal načrt za fuzijo SK Save s Sokolom. Med drugim je povdarjal željo, da naj se združijo vsi duševni in kult. delavci vseh društev v Sevnici in se tako vzajemno podpirajo drug drugega pri narodnem prosvetljenju, ki naj bi se vršilo po programu kraljevega manifesta. V debato so posegli gg. Gabrič, Šroll, Šoster, Marussig, dr. Jesenko, Kastelic in Krulaj, ki so idejo enoglasno pozdravljali, vendar pa končno ni bilo mogoče uresničiti idealne zasnovitve fuzije, ker mora biti za to, po pravilih SK Save, vsaj dve tretjini članov, navzočih pa je bilo le 52. Sklenilo pa se je, da se ta ideja širi med članstvom, da bo čimpreje dozorela in tako bo preje ali pozneje res prišlo do združitve omenjenih društev. Vsi oni pa, ki bi ovirali to misel, naj se pri obeh društvih izločijo, ker slabo ne more z dobrim. — Sledila je volitev odbora. Predsednik g. Jakil, podpredsednik g. Kastelic, tajnik g. Gorjanc, nam. gdč. Golobova, blagajnik g. Smodej, nač. nog. sekcije g. Šoster, načelnik baz. sekcije g. Gliha, načelnik smuške sekcije g. Ročnik, odbornika g. dr. Jesenko in g. Senica Jože, revizorja g. Grutschreiber in g. Šroll.**

Še o uvedbi motornih vlakov na savinjski progi

Šoštanj, 14. januarja.

Na tem mestu je bila povdarjena potreba uvedbe motornih vlakov na savinjski progi namesto ukinjenih izletniških vlakov ob nedeljah in praznikih. Še večje važnosti in koristi pa bi bili motorni vlaki za šolarje, ki se vozijo iz Šaleške in Savinjske doline v razne šole v Celju. Ti revčki, ki se vozijo sedaj v šole z jutranjim vlakom, ki odhaja iz Velenja že ob pol 6., morajo dan za dnem vstajati že ob 5 zjutraj, ko bi njih razvijajoča se telesca še najbolj potrebovala počitka, da pridejo pravočasno do vlaka, v Celju pa potem postopajo celo uro do pouka.

Motorni vlak pa bi mogel odhajati iz Velenja malo pred sedmo, bi spotoma pobral vso to mlado čivkajočo armado in bi jo pravočasno pripeljal v Celje, po pouku pa jo takoj zopet spravil nazaj na njih domove.Tako bi vsa daljna okolica mahoma postala predmestje ali bližnje zaledje večjih mest, kakor če bi bila združena ž njimi s tramvaji.

Šoštanj

Doba občnih zborov in prireditev. **Občni zbor Krajevnega odbora Rdečega križa v Šoštanju bo z običajnim dnevnim redom v četrtek 29. t. m. ob 20. uri v zgornjih prostorih gostilne Mravljak — Rajšter. Sokolski orkester pod vodstvom g. bančnega ravnatelja Luce Koritzkega pa bo imel svojo prvo prireditev v soboto 24. t. m. v Sokolskem domu.**

Komisija za promet z zemljišči. **Na mesto umrlih članov Franca Grebenška in Mihaela Cerovška sta imenovana v komisijo za promet z zemljišči pri okrajnem sodišču v Šoštanju gg. Jakob Klemenčič, posestnik in trgovec z usnjem ter Josip Medič, ekonom, oba v Šoštanju.**

Guštanj

Občni zbor krajevnega odbora društva Rdeči križ **bo v nedeljo 18. januarja ob 16. uri v prostorih gospoda Cvitaniča v Guštanju. Vabljeni so vsi, ki se zanimajo za delovanje Rdečega križa..**

Pod črto

EPOHALEN DOGODEK **je doživela jugoslovanska Ljubljana: švedska »sfinga«, »božanstvena« Greta Garbo je — izpregovorila, in sicer nemški! Zemlja je za trenutek zastala in pričela se je nova doba v naši kulturni zgodovini. Pomislite: doslej nema diva je izpregovorila nemški! Ali ni to za Ljubljansko publiko epohalen dogodek? In s pomočjo »tam — tam« reklame se dela krizava propaganda za vsak nemški zvočni film. Resnemu človeku se že gabi, s kako žlobudravostjo se vsiljujejo pri nas filmi te vrste. Nedavno so nudili našemu pohlevnemu občinstvu film iz nemškega študentovskega milijéja. Bridka ironija, da v neposredni soseščini slovenske ali jugoslovanske univerze brijejo filmske norce nemški »buršaki«. Kvarne posledice tega židovskega importa lahko že povsod opažamo: v narodnem gledališču in v koncertni dvorani zevajo praznine, nemški »šlagerji«, ti ocvirki zvočnega filma, hrešče v gramofonih in mladina jih zna bolje kakor katerikoli narodno popevko. V našem kulturnem življenju se pojavlja nevarna kriza, ki kakor strupena megla kuži vse ozračje, da narodni ponos in smisel za pravo umetnost vedno bolj gineta. »Liga za propagando nemštva« bi lahko odlikovala takšne propagatorje z zasluženimi diplomami, gmotne nagrade za tujerodno propagando pa si zasluži »kulturni delavci« itak že med seboj razdele iz bogatih dohodkov, ki jih donaša dobičkanosno podjetje. Zanimivo bi bilo ugotoviti, v koliki meri kvari ta import nemške robe narodno zavednost pri starih in mladih in koliko težko zasluženih dinarjev gre v nič za to puhlo kinematografsko zabavo samo v Ljubljani. Kake ale posledice v nacionalnem oziru pa se bodo izcimile v še nemškutarsko nadahnjenih krajih, n. pr. v Mariboru in Celju! Gospodje, ki nemško plažo (te vrste) propagirajo, so preširokogrudni, da bi take »lapalije« v poštev jemali. Pride dan.**

—x.

Op. uredništva. Kakor je nam znano, je sama domovina Grete Garbo odklonila ta njen film.

Sokolstvo

Skupščina Sokola Gorenja vas — Poljane

Poljane nad Škofjo Loko, 15. jan.

Vzporedno s sokolsko manifestacijo v Sovodnjem se je vršila v obsežnem in lepo urejenem Sokolskem domu v Gorenji vasi, jako prisrčno in učinkovito, glavna skupščina, ki je najbolje ovrgla brezsmiselne upe poedincev po razpadu dolgoletnega sokolskega društva. V dvorani se je zbralo prav zadovoljivo število članstva, ko je br. starešina s pozdravom na navzoče, prečitanjem poslanice starešinstva SKJ in markantnim očrtanjem društvenih dogodljajev predal besedo tajniku, šolskemu upravitelju na Trati br. Franju Rebolju; iz njigovega podrobnega poroč. posnemamo, da ima Sokol redne seje, okoli 70 članstva in da je poslovanje v vsakem oziru aktivno. Načelnik, okrožni zdravnik br. dr. Milan Gregorčič je s tehniškim odborom skrbel za redni potek telovadbe v vseh oddelkih, ki se je vršila po dva do trikrat na teden. Društvo je sodelovalo v Žireh, Škofji Loki, na župnem in na vsesokolskem zletu. Tudi prosvetno delo se ni zanemarjalo. — Vprizorjenih je bilo šest iger, predavanj je bilo troje in prav toliko svečanih proslav državnih in sokolskih praznikov. Prosvetarica, s. Pavla Koširjeva je pač pohvalno delovala. Kakor drugje, tudi v Gorenji vasi obisk knjižnice ni zadovoljiv in se vse premalo čita. Društvo je v preteklem letu precej olepšalo Dom in se je marsikaj preuredilo in nabavilo. Posebni odsek je šel gospodarju br. Cirilu Jerebu v vsakem oziru na roko. Blagajniško poslovanje br. Martina Tavčarja je bilo v vsakem oziru vzorno in natančno, ter je br. Pavel Debeljak izlahka predlagal tudi soglasno sprejeti absolutorij vsem funkcijonarjem društva. Župi je z malenkostnimi izpremembami predlagana v odobritev dosedanja uprava. — Poljanskemu Sokolu je organizatorična misija lepo uspela. Saj sta iz matičnega društva izšli dve novi sokolski postojanki. Prva, že osamosvojena v Sovodnjem; a druga v Leskovici, čisto ob državni meji. Bratje in sestre Sokola Gorenja vas—Poljane so imeli vselej dela čez glavo; ako ne doma, pa v brigi za skrbljenca. Roka je bila srečna, bodi tako tudi v bodoče.

Sokol v Dobu pri Domžalah

Sokolsko društvo v Dobu je imelo svojo glavno skupščino pri bratu starostu Iv. Matičiču 10. t. m. Članstvo je bilo skoraj polnoštevilno prisotno, a Sokolsko župo je zastopal brat tajnik Flegar. Brat starosta je otvoril skupščino z lepim nagovorom, polnim ljubezni do doma in roda. Krepke sokolske besede je povedal tudi brat župni tajnik, ki nas je navajal k štednji za vsesokolski zlet v Zlato Prago. Brat Urbančič je prebral poslanico Saveza SKJ in tolmačil pravilnik v onih odstavkih, ki določajo posle glavne skupščine. Izvoliljeni so bili soglasno overovatelji, revizorji in razsodišče. Določila se je vpisnina in članarina. Brat Sangré nam je podal razveseljivo blagajnikovo poročilo. Brat Urbančič je pojasnil odobren proračun za t. l. 1931. s prometom Din 21.192'50. — Tajnikovemu in načelnikovemu poročilu je sledilo zanimivo pripovedovanje brata prosvetarja Mayerja, ki nam je opisalo prosvetno delo našega zavednega sokolskega učiteljstva v l. 1930. Sprejelo se je mnogo lepih predlogov za razvoj sokolskega dela med našim narodom. Hranilna vloga 6280 Din pri Kmetski posojilnici v Ljubljani se dvigne in vloži v Poštno hranilnico, kjer se koncentrira ves društveni denarni promet. S štednjo pri Poštni hranilnici naj si tudi vsak Sokol privarči zletni fond za vsesokolski zlet v Prago.

Po končani glavni skupščini se je posrečil zabaven družabni sestanek, pri katerem se je vpisalo tudi nekaj novih članov-Sokolov v naše društvo. Z bratsko ljubeznijo in strpnostjo se oživi med našim rodom sokolsko delo in okrepi sokolska misel. Rasti, cveti in množi se!

Občni zbor Sokola v Laškem

V ponedeljek dne 12. januarja se je vršil v veliki dvorani hotela Savinja redni letni občni zbor telovadnega društva Sokol ob lepi udeležbi. Starosta brat Križnik Otmar je uvodoma pozdravil vse navzoče člane, delegata celjske župe brata dr. Rajha in dr. Nendelna. Nato poroča obširno o delovanju društva od časa osvoboditve in pa do danes. Prečita programatično poslanico Sokola in v izvajanju se spomni umrlih brata dr. Drukarja in sestre Kati Cilenšek. Dne 8. marca se je vršila proslavitev 80-letnice prezidenta Masaryka na prav slovesen način. Priredila se je skupno z društvom »Blago srce« tudi prav dobro uspela božičnica. 1. majnika se je moralo društvo izseliti iz dvorane hotela Henke. Sokol v Laškem šteje 21 moških in 12 ženskih članov ter 24 članov naraščaja. Od teh članov so se udeležili razni oddelki 11 nastopov, med tem 13 vsesokolskega zleta v Beogradu. V zadnjem letu je pristopilo 39 članov. Blagajniško poročilo je podal br. Furlan, gospodarsko br. gospodar Stanič. Sklenilo se je, da ostane članarina pri starem. Prav zanimiva je bila točka o svojem društvenem žarišču in postavitev Sokolskega doma. Občina je v principu že sklenila odstopiti Sokolu brezplačno del šolskega vrta bivše nemške šole. Tozadevno poseduje odbor tudi že nekaj načrtov. Eden od istih je izdelan od tvrdke Ciuha iz Trbovelj; vsebuje prav moderne in praktične osnove za skupno stavbo sokolskega in gasilskega doma. Stavba bi stala po vsem kompletna 400.000 Din. Tombola se zaenkrat opusti. Nato se izvoli v celoti ves stari odbor. V razsodiški odbor se izvolijo bratje dr. Roš, dr. Pernat, dr. Šmit, dr. Jerina, inž. Homan, Jerše, Kislinger in Stanič. Kot delegata v Savez se izvolita brata Križnik in Saks. Godbeno društvo se v celoti in z vsem inštumentom inkorporira v godbeni odsek, ki ga bo vodil br. Jos. Kokol. Vsestransko prav zanimiv občni zbor je zaključil starosta Križnik.

Občni zbor Sokola Maribor I. bo v soboto 17. januarja ob 20. uri v telovadnici podoficirske šole z običajnim sporedom. Udeležba obvezna. Po občnem zboru družabni večer. — Odbor.

Agitirajte za »Jugoslovana«!

Gospodarstvo v področju Zbornice TOI v Podgorici

Poročilo Zbornice za TOI v Podgorici daje kaj žalostno sliko o gospodarski delavnosti črnogorskega dela zetske banovine. Vse gospodarske panoge se nahajajo takorekoč v razsulu.

Poljedelstvo je še vedno na najprimitivnejši stopnji. Prinos ne more kriti lastnih potrebščin, zato je potrebno primanjkljaj uvažati. **Živinoreja** je popolnoma degenerirana in zato ne predstavlja one važnosti, ki bi ji po svojih ugodnostih pripadala. Tudi **sadjarstvo in vinogradništvo** nazaduje in ne prikazuje prav nikakega zboljšanja, čeravno bi baš ti dve panogi lahko doprinašali narodnemu gospodarstvu tega dela prav velikih koristi. **Ribolov** se nahaja še vedno v skrajno neracijonelnem izkoriščanju, **hišna industrija** pa čedalje bolj izumira. **Obrtništvo** životari, možnosti izpopolnjevanja v posameznih strokah so kaj minimalna, dasi se v zadnjem času prirejajo razni obrtni tečaji. Ustanavljanje obrtnih zadrug ni rodilo uspeha radi obče konservativnosti prebivalstva. **O industriji** ni govora, razen pičle lesne industrije, ki pa se le težko uveljavlja. **Trgovina** je istotako mlačna. Izvaža se nekaj volne, surovih kož, meda, voska, zdravilnih zelišč in žive klavne živine. Tudi uvozna trgovina je vsled splošne gospodarske krize, ki vlada v tem predelu, v stalni stagnaciji. **Prometne** prilike so zelo neugodne. Transporti z avtomobili so razmeroma dragi, ceste so zanemarjene, dasi so dobro trasirane in izpeljane. Promet na barski železnici (edina črnogorska železniška proga) tudi ne konvenira, ker so tarifne postavke previsoke. Promet na skaderskem jezeru se vrši normalno, čeravno se čuti potreba po čiščenju kanalov, ki vodijo do posameznih pristanišč. **Poštni promet** se dobro razvija, tudi **brzojavni promet** še nekako odgovarja prilikam, medtem ko **telefonski promet** še vedno ni urejen.

Denarništvo je zastopano s sledečimi denarnimi zavodi: Črnogorska, Trgovska, Podgoriška, Nikšička kreditna banka ter Uradniška hranilnica. Vsi ti denarni zavodi razpolagajo s približno 90 milj. dinarjev razpoložljivih sredstev. Od teh sredstev je mobiliziranih preko 80 milj. dinarjev. Obrestne prilike so še vedno nenormalne. Za vloge se še vedno plačujejo obresti po 10 do 12%, medtem ko znašajo debetne obresti 18 do 24%. Kreditna politika teh denarnih zavodov se pretežno naslanja na menične in kontokorentne posle.

Poročilo zaključuje: Niti ena gospodarska panoga ni pokazala toliko delavnosti, da bi opravičevala rentabilnost in doprinašala gotov gospodarski efekt.

Kljub vsem tem gospodarskim neprilikam je Zbornica v teku svojega obstoja proučevala in intenzivno analizirala gospodarske prilike na svojem področju in postavila konkretne predloge. V prvi vrsti se je zahtevalo: a) izsušenje velikih močvirnatih kompleksov, b) nadaljevanje in pričetek stvarne gradbe projektiranih železniških prog, c) izplačilo dveh zaostalih reparacijskih kvot, č) dovoljevanje raznih prometno tarifnih ugodnosti za olajšanje siromaštva med prebivalstvom, d) otvarjanje raznih strokovnih in sličnih šol.

Med drugim opozarja zbornica na velika bogastva rude, ki se nahajajo na njenem področju. Ležišča svinca se nahajajo pri Mojkovci (Kolašinski srez), bauxitna ležišča pri Ulcinju, med Risno in Nikšićem, manganove rude se nahajajo pri Starem Baru, železna ruda pa na Sozini planini.

Poleg tega pa se nahajajo še druga bogata skladišča, ki pa še niso dovolj raziskana.

Zbornica se je obrnila s konkretnimi predlogi na geološki zavod v Sarajevu, s prošnjo, da se v kratkem preide na snimanje geoloških zemljevidov na področju zbornice in se izvršijo tudi geološka raziskovanja, ki bi nudila industrijski podjetnosti dovolj opore.

Gospodarske vesti

× *Občni zbor Odseka za perutninarstvo Kmetijske družbe v Ljubljani.* Z ozirom na okolnost, da se nahaja večina članov odseka v bivši mariborski oblasti, se je določilo, da se vrši občni zbor odseka v Celju, in sicer na *Svečnico, 2. februarja 1931 točno ob desetih dopoldne v hotelu Evropa.* — Spored: 1. Otvoritveni nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Naloge odseka. Poročevalec g. Kafol iz Ljubljane. 4. Predavanje o rjavi štajerski kokoši. Predava g. I. Gosak, šolski upravitelj iz Teharjev. 5. Debata o tej kokoši. 6. Volitev novega odbora. 7. Določitev članarine pri odsekih kmetijskih podružnic. 8. Slučajnosti. Na občnem zboru se bo razpravljalo zlasti vprašanje nabave jajc za valjenje od rjave štajerske kokoši. Zborovanja se lahko udeleže tudi nečlani. — Tajnik.

× *Rentni davek — prijava.* Davčni oddelek finančnega ministrstva je poslal davčnim upravam naredbo, kako naj izvedejo kontrolo nad davčnimi prijavami na podlagi čl. 105 zakona o rentnem davku. Redni rok za prijavo tega davka je od 20. januarja do 20. februarja. Prihodnji podaljšani rok je do 28. marca, in davčne uprave morajo na podlagi spisov, ki jih dobe od občinskih uprav, kakor tudi na podlagi njim direktno prispelih prijav prekontrolirati popise davčnih obvezancev in obvezance individualno v zmislu zakona pozvati na prijavo. Ves posel z odmero davka na rento mora biti gotov do 30. aprila t. l. Pri tem morajo davčne oblasti upoštevati tudi predpisani davek na neoženjene, zlasti pri osebah, ki dobivajo tantijeme in pri katerih morajo izkazati in izplačati sama podjetja, pri katerih imajo posamezni obvezanci tantijeme.

× **Dodatni razglas o zatiranju šmarnice.** Sresko načelstvo v Murski Soboti je poslalo vinorodnim občinam, lokalnim listom in kmetijski podružnici v Murski Soboti tale dodatni razglas o zatiranju šmarnice: Če se ne bo porabil ves razpoložljiv kredit za zeleno precepljenje šmarnice, se podeljuje iz ostanka kredita tudi prispevek za nabavo cepljenega trsja za šmarnične nasade, v katerih se je izkrčila šmarnica pozimi letošnjega proračunskega leta. V ta namen naj vložijo posestniki šmarničnih nasadov z Din 5 kolekovane prošnje za prispevek, da si nabavijo cepljeno trsje za izkrčeno šmarnico, preko sreskega načelstva pri banski upravi. Prispevek za vsak trs znaša Din 1·50, kakor je cena trsju v banovinskih trsnicah. Podpora se dovoli le tedaj, če je prošnja potrjena od pristojnega občinskega urada, ki se je prepričal po svojem zastopniku na licu mesta, da je prošnjik izkrčil v resnici navedeno število šmarničnih trsov in da bo zasadil na istem prostoru odgovarjajoče število cepljenega trsja, v neprimernih položajih na sadno drevje, oziroma, da bo uvedel drugo poljedelsko kulturo. Prošnji je priložiti originalni račun za naročeno trsje, sadno drevje, oziroma za naročeno semensko blago. Prispevki se izplačujejo po redu, kakor so vložene pravilno opremljene prošnje in do višine še razpoložljivega kredita.

× **Angleške plemenske svinje.** Po poročilu banskih uprav so svinje yorkshirske pasme, nabavljene v Angliji, prispe v našo državo. Transporte so prevzele posebne komisije banskih uprav. Komisije morajo o prevzemu teh pošiljk izdati potrdila, ker je bila živina med transportom zavarovana. Svinje bodo sedaj imunizirali, oziroma cepili, da ne bi podlegle kugi.

× **Naša mornarica — umni sadjar!** Pred par dnevi je prispela v Zagreb večja pošiljka svežih in lepih pomaranč iz južne Dalmacije, tam nekje iz okolice Ercegnova, kjer so se nekdaj nahajale velike plantaže pomaranč, pa so jih posestniki s časom povsem zapustili. Sedaj pa so se pojavili novi sadjarji, ki so pričeli čistiti stara onemogla drevesa, zasajati nova, okopavati nasade, gnojiti jih in sploh umno obdelovati. Ti novi sadjarji so — naši mornarji. Ta zelo uspeli poizkus naj bi si ogledali vsi naši gospodarji, kakor tudi pristojne oblasti in pričeli z intenzivnim delom, ki bo gotovo že v par letih bogato poplačano. Pa ne samo to, vse one ogromne vsote, ki jih plačujemo tujcem za južno sadje, bi ostale doma, pa tudi tujskemu prometu bi tako delo zelo koristilo, ker si marsikateri tujec želi, da sam utrže sočno pomarančo ali sladkor duhtečo limono z drevesa.

× **»Lloyd Triestino« bi hotel izpodriniti »Jadransko plovidbo«.** Kakor je znano, Jadranska plovidba uspešno tekmuje z ostalimi parobrodnimi društvi v državi, pa tudi z inozemskimi. Posebno se je med Jadransko plovidbo in družbo Lloyd Triestino pojavila tekma za prevoz blaga v grške in levantske luke. Stremljenje Jadranske plovidbe in njenega ravnatelja Durbešića je šlo za tem, da si v prvi vrsti pridobi Jadranska plovidba zaupanje grških in levantskih trgovskih in pomorskih krogov. Ko je to dosegla, je družba vedno bolj usmerila svoj promet v grške in levantske luke. Minulo leto je Jadranska plovidba v tem pogledu zaznamovala zelo lep uspeh, ker je začela prevažati v Grčijo in Levant češkoslovaški sladkor. Prevoz češkoslovaškega sladkorja je bil dozdaj naravnost monopol družbe Lloyd Triestino. Lloyd je napel vse svoje sile, da si zopet pridobi prevoz sladkorja, ter je znižal prevozne cene za sladkor z vsemi taksami na 650 Din za vagon. Tukajšnji trgovski in pomorski krogi pričakujejo z največjim zanimanjem, kaj bo ukrenila Jadranska plovidba. Če bo našla podporo pri merodajnih mestih, bo z uspehom vodila borbo za našo zastavo. Opirala se bo lahko na sloves, ki ga uživa v Grčiji in Levanti.

× **Finančni položaj v Nemčiji.** V svojem govoru o drž. proračunu za l. 1931 je finančni minister Dietrich navedel, da bo znašal primanjkljaj 300 milijonov mark. Vlada ne bo krila tega primanjkljaja z novimi davščinami, pač pa namerava črtati razne izdatke. Nedotaknjeni ostanejo v vsakem primeru prejemki uradnikov, vojnih poškodovancev, pokojnin itd. Finančni minister je poudaril, da je finančni položaj odvisen od razvoja gospodarstva in delovnega trga, ki mora ž njim računati vsaka nemška finančna politika. Naposled je Dietrich izjavil, da je bil dosežen sporazum s pokrajinami in da bo to sodelovanje okrepilo nemški kredit.

Borzna poročila

dne 16. januarja 1931

Devizna tržišča

Ljubljana, 16. jan. Amsterdam 22'77, Berlin 13'4375—13'4675, Bruselj 7'8877, Budimpešta 9'8877, Curih 1094'40—1097'40, Dunaj 7'9412 do 7'9712, London 274'80, Newyork 56'50, Pariz 220'86 do 222'86, Praga 167'19—167'99, Trst 295'20 do 297'20.

Zagreb, 16. jan. Amsterdam 22'74—22'77, Dunaj 794'12—797'12, Berlin 13'4375—13'4675, Bruselj 786'77—790'77, Budimpešta 988'77 bl, London 274'40—275'20, Milan 295'23—297'23, Newyork ček 56'40—56'60, Pariz 220'86—222'86, Praga 167'19 do 167'99, Curih 1094'40—1097'40.

Beograd, 16. januarja. Berlin 13'4375—13'4675, Bruselj 787'27—790'27, Budimpešta 987'27—990'27, Curih 1094'40—1097'40, Dunaj 794'12—797'12, London 274'40—275'20, Newyork 56'40—56'60, Pariz 220'86—222'86, Praga 167'15—167'95, Bukarešta 33'45—33'95.

Dunaj, 16. jan. Amsterdam 286'18, Beograd 12'567, Berlin 169'06, Bruselj 99'12, Budimpešta 124'19, Bukarešta 4'225, Kopenhagen 189'95, London 34'5313, Madrid 72'70, Milan 37'23, Newyork 711, Pariz 27'87, Praga 21'05, Sofija 5'1530, Stockholm 190'25, Varšava 79'70, Curih 137'70.

Curih, 16. jan. Beograd 9'1270, Pariz 20'24, London 25'0725, Newyork 516'50, Bruselj 71'98, Milan 27'0325, Madrid 52'30, Amsterdam 207'7725, Berlin 122'74, Dunaj 72'62, Stockholm 138'225, Oslo 138'02, Kopenhagen 138, Sofija 3'7375, Praga 15'29, Varšava 57'85, Budimpešta 90'225.

Vrednostni papirji

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb.

Zagreb, 16. jan. Drž. pos. 7% inv. pos. 86 do 86'50 (86), vojna škoda ar. 418—419'50, vojna škoda febr. 415—417, vojna škoda marc 415—417, 4% agr. obv. 51 bl, 7% Bler 79'25—79'50 (79'50), 8% Bler 91'75—92'125 (92), 7% pos. hipot. 79'25 do 79'375 (79'75). — Banke: Hrvatska 50 d, Praštediona 960—970, Udružena 191—193, Ljubljj. kred. 125 d, Medjunarodna 68 d, Narodna 8000 do 8250. — Ind.: Šećerana Osijek 265—275, Trboveljska 314—316, Slavonija 200 d, Vevče 128 d.

Beograd, 16. jan. 7% inv. pos. 87—88'25, 4% gar. obv. 50—51, 7% pos. drž. hip. b. 79'15, 7% Bler 79'50, 6% begluške obv. 63'75, vojna škoda 420, Narodna banka 8130—8140.

Dunaj, 16. jan. Bankverein 16'50, Kreditni zavod 16'85, Dunav-Sava-Adria 13'41, Prioritete 89'60, Trbovlje 38'50, Leykam 3.

Žitna tržišča

Na ljubljanskem tržišču tendenca čvrsta, promet 3 vag. pšenice.

Novi Sad, 16. jan. *Pšenica:* 145—147'5, ostala neizpremenjena. *Koruza:* baška, sremska nova garant. 75—80. *Moka:* baška 8. 100—115 ostala neizpremenjena. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 16 vag., ječmen 1 vag., koruza 23 vag., moka 2 vag. Tendenca neizpremenjena.

Sombor, 16. jan. *Pšenica:* baška Tisa šlep 80 kg 155—160, baška okolica Sombor 78 kg 140 do 145, baška okolica Indijja 78 kg 145—147'50, gornjebaška 79-80 kg 150—155, sremska 79-80 kg 132'50—137'50, slav, 78 kg 130—135, ban. Bega in Dunav šlep 140—145. — *Ječmen:* baški 64-65 kg 110—115, baški 69-70 kg 140—150, baranjski 70 kg 170—175. — *Koruza:* baška, sremska posušena 85—90, baška, sremska garant. 75—80, baška, sremska januar 77'50—82'50, baška, sremska februar 80—85. — *Fižol:* baški »usano« 230—240, mešani 135—145. — *Moka:* baška Og, Ogg 245—255, 2. 215—225, 5. 185—195, 6. 165—175, 7. 120 do 130, 8. 100—110. — *Otrobi:* pšen. baški 92'50 do 97'50. Tendenca mirna, promet 406'5 vagonov.

Budimpešta, 16. januarja. Tendenca slaba, promet miren. *Pšenica:* marc 14'50—14'53 (14'50 do 14'51), maj 14'86 (14'87—14'88). — *Rž:* marc 10'71—10'75 (10'71—10'72). — *Koruza:* maj 12'56 do 12'62 (12'55—12'57), trans. maj 10'15—10'20.

Ljubljansko lesno tržišče

Tendenca neizpremenjeno slaba, brez prometa.

Sport

Tekma za prvenstvo Pohorja

Mariborski zimskosportni podsavez.

K smuški tekmi dne 18. januarja na Pohorju: Prevoz udeležencev iz postaje Brezno-Ribnica do Ribnice, kjer je cilj za vse tekmovalce, bodo oskrbovale številne sani, ki jih dostavijo domačini trga Ribnica. Prevoz stane enosmerno 10'— Din. Tamošnji pripravljalni odbor z ozirom na prijavljeni prihod bana Dravske banovine in vrščečih se tekem si prizadeva nuditi največ ter vrši obsežne priprave. Odbor, združena občina pod vodstvom delavnega g. župana Franz Witzmanna in tujsko prometno društvo pod vodstvom g. dr. Paul Vouška se zaveda velike važnosti, ki je doletela ta skriti, pravi zimski raj v vznožju pohorskih velikanov, ter je za zmagovalce podsaveza poklonil posebna častna darila. Vsi faktorji so spoznali važnost ter s tem pokazali pravo uvidevnost.

S tem je dosežen res velik interes za tekmo, a iz prijav sodeč bo tekma največjega pomena glede obega za mariborski zimskosportni podsavez. Naj omenimo samo prijave obeh gg. Janše, Godec, Arh, Jenko, Zore, Banovec, iz Maribora Dolinšek, Neumann, Juritsch, Vodenik itd. S temi prijavami se bode gotovo samo podžgalo naše domače smučarje, ki naj si merijo svoje moči na strani teh prvakov.

Radi hitrejše objave rezultatov bo v Ribnici poslovala pošta celo nedeljo.

Opozarjamo pred vsem publiko, naj ne zamudi prisostvovati izredni priliki, prvim velikim smuškim tekmam v Ribnici, a na večer naj s pohodom v povorki pokaže solidarnost z zimskosportniki.

V soboto popoldne odpelje iz glavnega kolodvora izpod Velike kavarne tovorni avto ob 14. uri v Ribnico, avto je iz prijaznosti dostavil g. Čopič, a za kritje stroškov se računa na osebo minimalna cena Din 25'—. Prijave sprejema g. Ureš.

Vodstvo od vseh vlakov na Klopni vrh iz postaje Fala prevzamejo funkcijonarji podsaveza.

Radi prenočišč v Ribnici in radi prehrane so vsi tam. faktorji pokazali veliko uvidevnost ter nudijo največje ugodnosti. Najbolji prihod v Ribnico je z zadnjim vlakom v soboto.

Omenjamo, da je prevzel zdravniški pregled poleg g. dr. Sekule iz prijaznosti v Ribnici tudi g. dr. Paul Voušek, za kar se mu izreka iskrena zahvala. MZSP.

Turneja Hajduka v Južno Ameriko

Včeraj smo poročali, da se je peljala ekipa Hajduka skozi Ljubljano. Malo pred prihodom zagrebškega brzovlaka je zavladalo na peronu glavnega kolodvora neobičajno živahno vrvenje. Veliko število sportnikov, od teh pretežna večina visokošolcev iz Splita, ki študirajo v Ljubljani, in številna deputacija SK Ilirije, je pričakovalo prihod Hajduka. Točno ob 20. je privozil brzec in iz jedilnega voza so izstopili dobro znani obrazi igralcev Hajduka. Toliko je bilo objemanja, da so se nepoučeni pošteno čudili. V imenu SK Ilirije je pozdravil Splitčane klubov podpredsednik dr. Lapajne.

Od ljubljanskih časopisov je bil navzoč samo poročevalec našega lista, ki je porabil priliko za kratek razgovor. Podal se je v jedilni voz, kjer so bili igralci ravno pri večerji. Ni bila baš skromna.

G. Veljko Poduje, ki bo pošiljal za »Jugoslovana« s turneje redna poročila, je dal našemu uredniku za »Jugoslovana« naslednjo izjavo:

»Vsi igralci se dobro zavedamo velike, toda nad vse častne naloge, ki jo imamo izvršiti na naši turneji. Je to najdaljša turneja, ki jo je kdaj naredilo kako moštvo. Vemo, da se bomo morali boriti z vso energijo, ako hočemo doseči uspehe, toda to nas ne straši. Igralci so pripravljeni dati iz sebe vse, da bodo čim častnejše zastopali jugoslovanski nogomet. Sporočite, prosim, pozdrave vsem vrlim slovenskim nogometašem.«

G. Poduje nam bo poslal prvo pismo iz Pariza. Orisal bo potne vtise in dogodke od naše meje do Pariza. Tu se bosta priključila ekspediciji še Sotirović in skoro gotovo tudi Bek, dočim je za Sekulića stvar še nesigurna.

Pred vagonom so se med tem zbrali igralci Hajduka in splitski akademiki ter vojaki-dijaki. Gromko je zadonela znana splitska: Ča je silna Londra contra Splitu gradu... Sprevodnik je silil k vstopu. Še zadnji stiski rok in želja k dobrim uspehom in vlak se je začel pomikati. Gromki trikratni zdravo je bil pozdrav Ljubljane našim vrlim Splitčanom.

Hajduku želimo na njegovi dolgi in težki poti obilo sreče in uspeha!

Table tenis sekcije SK Ilirije sklicuje za danes 17. t. m. ob 18. uri sestanek sekcijskega članstva v damski sobi kavarne Emone. Dnevni red: volitve članov načelstva, sestava letnega proračuna, smernice za novo sezono. Število in točno!

Akcijski odbor table tenis saveza za Dravsko banovino. Radi verifikacije turnirja za prvenstvo Dravske banovine sklicujem za ponedeljek 19. t. m. ob 18. uri sestanek odbora v kavarni Emoni.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 16. januarja. AA. JZSS je izdal o snežnih razmerah po stanju 15. januarja tole poročilo:

Rateče-Planica: —5 stopinj, snega na stari podlagi 40 cm, pršič, smuka idealna, izgledi za nedeljo zelo dobri;

Kranjska gora: položaj isti;

Valvasorjeva koča pod Stolom: sneg zmrzjen, smuka po planinah ugodna;

Zelenica: —3, snega na podlagi 15 cm, pršič, smuka idealna, izgledi za nedeljo dobri;

Bohinj: —10, vreme jasno, smuka zelo ugodna;

Rakitna: +7, vreme južno, smuka neugodna;

Pohorje: —5 do —8, do 20 cm pršiča, na stari podlagi, vreme oblačno, smuka povsod zelo ugodna, enaki izgledi za nedeljo.

Radio

Ljubljana, sobota, 17. januarja: 12.15 Plošče (mešan program). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče. 18.00 Viktor Pirnat: V dolini gradov (gradova Prežek in Vrhovo). 18.30 Radio orkester. 19.30 Ga. Orthaber: Angleščina. 20.00 Dr. Franc Veber: Poglavje iz filozofije. 20.30 Prenos iz opere iz Beograda. 22.30 Poročila in časovna napoved, plošče. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, nedelja, 18. januarja: 8.00 Kmetijska ura. 9.30 Prenos cerkvene glasbe. 10.00 Versko predavanje, g. Jagodic. 10.20 I. Kaiser: Pregled evropskega trga. 11.00 Radio orkester. 12.00 Časovna napoved in poročila. 15.00 Kmetska žena: Spoštovanje v treh smereh, gdč. Lebar. 15.30 Plošče. 16.00 Humoristično čtivo, pisatelj Milčinski. 16.30 Radio orkester. 20.00 Prenos iz Prage (Beethoven: IX. simfonija). 22.00 Poročila in časovna napoved. 22.15 Hawaijazz. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, sobota, 17. januarja: 12.20 Kuhinja. 12.30 Sneg in vreme. 12.35 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Popoldanski koncert. 18.30 Novice. 20.00 Prenos opere. 20.00 Prenos opere iz Beograda.

Zagreb, nedelja, 18. januarja: 11.30 Dopoldanski koncert. 12.00 Zvonenje. 12.05 Opoldanski koncert. 12.30 Kuhinja. 17.00 Godalni kvartet. 19.50 Uvod k prenosu. 20.00 Praga. 22.00 Novice. 22.10 Lahka glasba.

Beograd, sobota, 17. januarja: 11.25 Plošče. 12.35 Radio orkester. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Radio orkester. 18.00 Plošče. 19.30 Predavanje o otroku. 20.00 »Tosca«, opera.

Beograd, nedelja, 18. januarja: — Spored ni dospel pravočasno.

Mali oglasi

Oglasi socijalne in posredovalne vsebine: beseda 50 par. Najmanj Din 5'—. Oglasi reklamnega in trgovskega značaja: najmanj Din 10'— (do 5 besed). Vsaka nadaljna beseda 50 par.

Za pismene odgovore priložite znamko.

Telefon 2059
Premog suha drva
Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Nogavice, rokavice, volna in bombaž 463
najceneje in v veliki izbiri pri
KARL PRELOG
Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

Zakoni v knjižicah:
Zakon o pobijanju nelojalne konkurence 6 Din. Zakon o javnih beležnikih (notarjih) 12 Din. Zakon o glavni kontroli 10 Din. Pravilnik o pomožnem osebju drž. prometnih ustanov 8 Din. Uprava »Jugoslovana«, Gradišče 4.

Zlato dragoceno zapestnico 465
sem zgubila v nedeljo, 11. januarja 1931. Najditelj iste se naproša, da jo odda proti dobri nagradi: **Lešnik, Maribor**, Orosnova 4.

Gg. odvetnike, notarje in trgovce
opozarjamo, da dobijo zakon o nelojalni konkurenci v upravi »Jugoslovana«. — Cena Din 6·—.

Makulaturni papir
po nizki ceni prodamo. Pošiljamo tudi izven Ljubljane. Naročila sprejema in izvrši uprava »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče 4.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

II. No 1300/1. 141

Razpust društva.

Društvo »Socijalno gospodarsko in kulturno društvo v Ljubljani« je razpuščeno, ker že več let ne deluje, nima ne članov niti imovine tudi ne pogojev za pravni obstoj.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine,
v Ljubljani, dne 12. januarja 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

E 933/30—7. 141

Dražbeni oklic

Dne 13. februarja 1931. ob devetih bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin: hiše, gozdov, njiv in travnikov, zemljiška knjiga Otovci, $^{5}/_{48}$ink vl. št. 26, $^{1}/_{8}$inka vl. št. 28, 53, 217.

Cenilna vrednost: 36.925 Din; najmanjši ponudek: 24.611 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murski Soboti,
dne 5. januarja 1931.

*

E IV. 2822/30—5. 103

Dražbeni oklic.

Dne 20. februarja 1931. ob devetih bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Sv. Magdalena, vl. št. 351.

Cenilna vrednost: 207.241 Din; najmanjši ponudek: 103.620 Din 50 p.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IV.,

*

E 505/30—7. 140

Dražbeni oklic

Dne 23. februarja 1931. ob devetih bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 4 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Staranovavas, vl. št. 17, 25, 92, 166; zemljiška knjiga Vučjavas, vl. št. 114, 118; zemljiška knjiga Selišči, vl. št. 105.

Cenilna vrednost: 67.005 Din 05 p; najmanjši ponudek: 44.670 Din 35 p.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ljutomeru,
dne 13. januarja 1931.

*

E 1134/30—/ 135

Dražbeni oklic.

Dne 27. februarja 1931 ob devetih bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin: hiše z gosp. poslopjem, vinogradov in njiv, zemljiška knjiga Ivanovci, 6/8 vl. št. 248, 31, 157, Kukeč 6/8 vl. št. 153, 135.

Cenilna vrednost: 74.175 Din 50 p; najmanjši ponudek: 49.450 Din 34 p.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murski Soboti,
dne 17. decembra 1930.

*

E 866/30. 127

Dražbeni oklic.

Dne 5. marca 1931 ob desetih bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 22 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Litija, polovico vl. št. 305.

Cenilna vrednost od polovice 43.625 Din; najmanjši ponudek te polovice: 21.813 dinarjev.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Litiji,
dne 5. januarja 1931.

*

E 464/30. 129

Sklep.

S tusodnim sklepom E 464/30—3 dovoljena prisilna dražba nepremičnin vl. št. 3 k. o. Dolsko se v smislu § 200 št. 3 izvrš. reda ustavlja.

Pred potekom pol leta po ustavitvi se radi iste terjatve ne sme predlagati novo dražbeno postopanje.

Okrajno sodišče v Sevnici, odd. II.,
dne 9. januarja 1931.

L 3/30—29. 136

Sklep.

Oven Franc, rojen 13. julija 1869 v Martinjivasi, pristojen v občino Prapreče, srez Litija, posestnik v Martinjivasi št. 12, se radi zapravljivosti omejeno prekliče.

Za skrbnika mu je postavljen Kastelic Franc, posestnik in mlinar v Martinjivasi štev. 18.

Okrajno sodišče v Višnji gori, odd. I.,
dne 13. junija 1930.

Konkurzni razglasi

Sa 1/31—1 132
922.

Poravnalni oklic.

Uvedba poravnalnega postopanja o imovini dolžnika Uhler Ludvika, trgovca v Mariboru, Glavni trg.

Poravnalni sodnik dr. Kovča Franc, sodnik okrožnega sodišča v Mariboru.

Poravnalni upravitelj dr. Gozani Leon, odvetnik v Mariboru.

Narok za sklepanje poravnave pri imenovanem sodišču, soba št. 84 dne 26. februarja 1931 ob desetih.

Rok za oglasitev do 21. februarja 1931. pri podpisanem sodišču.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III.,
dne 13. januarja 1931.

*

S 4/30—70 87
923.

Odprava konkurza.

Prezadolženka zapuščina Martinoviča Milana, restavraterja v Rogaški Slatini.

Konkurz, ki je bil razglašen s sklepom, opravilna številka S 4/30—2, o imovini prezadolženca, se odpravi, ker je bila razdeljena vsa masa, po §u 139 k. r.

Okrožno sodišče v Celju, odd. I.,
dne 7. januarja 1931

*

Nc I 560/30—3. 120
924.

Sklep.

Predlog upnika Janisch Franceta, trgovca z lesom v Gortini, da se naj o imovini tvrdke Engelbert Devetak, lesne trgovine, poprej v Breznem ob Dravi, tedaj v Mariboru, Kettejeva ulica št. 4, uvede konkurz — se zavrne in se konkurz ne uvede radi tega, ker dolžnica nima zadostne imovine.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III.,
dne 11. decembra 1930.

*

Sa 7/30—3. 79
925.

Sklep.

V poravnalni zadevi Tvornice zamaškov »Veha« se poravnalni upravitelj dr. Ažman Josip z ozirom na interesno kolizijo, ki jo je javil, razreši svoje dolžnosti in se postavlja poravnalnim upraviteljem dr. Fettich-Frankheim Oton, odvetnik v Ljubljani.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III.,
dne 7. januarja 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Štev. 342/II. 138—2—2

Razpis.

Direkcija državnega rudnika v Velenju razpisuje za na dan 9. februarja 1931. ob enajstih nabavo:

180 m Mannesmann-cevi 100 mm notranjega.

Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija državnega rudnika Velenje,
dne 12. januarja 1931.

*

Štev. 341/II. 137—2—1

Razpis.

Direkcija državnega rudnika v Velenju razpisuje za na dan 17. februarja 1931. ob enajstih nabavo:

stroja za mešanje betona, ca 6 m³/h.

Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija državnega rudnika Velenje,
dne 13. januarja 1931.

Št. 2 in 3/31. 74

Objava.

Gospod dr. Požru Josip, advokat v Črnomlju je umrl dne 1. januarja 1931.

Na osnovi § 44/I adv. zak. postavlja podpisani odbor za začasnega prevzemnika pokojnikove pisarne gospoda dra. Tusulina Rasta, ki je bil dne 7. januarja 1931 vpisan v imenik advokatov s sedežem v Črnomlju.

Advokatska komora v Ljubljani,
dne 8. januarja 1931.

*

Štev. R U 359/20—18.

Razglas o razgrnitvi načrta

o nadrobni delitvi skupnega pašnika posestnikov iz Gorenjega vrha.

Načrt o nadrobni delitvi v katastrski občini Korita ležečih parcel št. 999, 1000, 1056, vpisanih pri vl. št. 540, in v kat. obč. Ponikve ležečih ter pri vl. št. 90 vpisanih parc. št. 1234/2 1234/3, 1234/21, s. o. Trebnje bo na podstavi § 96. zakona z dne 26. oktobra 1887 dež. zak. št. 2/1888 od dne 22. januarja 1931. do vštetega dne 4. februarja 1931. v občinski pisarni Dobrniče razgrnjen na vpogled vsem udelencem.

Obmejitev načrta s kolci na mestu samem se je že izvršila.

Načrt se bo pojasnjeval dne 24. januarja v času od 8. do 9. ure v občinski pisarni Dobrnič.

To se daje splošno na znanje s pozivom, da morejo neposredno, kakor tudi posredno udeležene stranke svoje ugovore zoper ta načrt v 30 dneh od prvega dneva razgrnitve dalje, t. j. od dne 22. januarja 1931. do dne 20. februarja 1931. pri podpisanem komisarju za agrarne operacije v Ljubljani vložiti pismeno ali dati ustno na zapisnik.

Komisar za agrarne operacije:
v Ljubljani, dne 13. januarja 1931.

*

Štev. R U 345/19—23.

Razglas o razgrnitvi načrta

o nadrobni delitvi skupnih zemljišč posestnikov iz Sp. Mladetič.

Načrt o nadrobni delitvi v katastrski občini Pijavice ležečih parcel, in sicer štev. 1018/35, 1019/37, 1019/39, 1020 in 807/1, vpisanih pod vl. št. 233, sodni okraj Mokronog, bo na podstavi § 96 zakona z dne 26. oktobra 1887. dež. zak. št. 2/1888 od dne 22. januarja 1931. do vštetega dne 4. februarja 1931. v občinskem uradu Tržišče razgrnjen na vpogled vsem udeležencem.

Obmejitev načrta s kolci na mestu samem se je že izvršila.

Načrt se bo pojasnjeval dne 22. januarja 1931. v času od 1. do 2. ure v hiši Alojzija Berk, Gabrijele hšt. 20.

To se daje splošno na znanje s pozivom, da morejo neposredno, kakor tudi posredno udeležene stranke svoje ugovore zoper ta načrt v 30 dneh od prvega dneva razgrnitve dalje, t. j. od dne 22. januarja 1931 do dne 20. februarja 1931. pri podpisanem komisarju za agrarne operacije v Ljubljani vložiti pismeno ali dati ustno na zapisnik.

Komisar za agrarne operacije:
v Ljubljani, dne 13. januarja 1931.

Razne objave

139

Razid društva.

Akademsko društvo v Kočevju se je na svojem III. rednem občnem zboru dne 27. novembra 1930 razšlo.

V Kočevju, dne 12. januarja 1931.

Šeško Josip, s. r., bivši predsednik. **Benulič Rudolf**, s. r., bivši tajnik.

Ouida:

Kneginja Zurova

35

Vera ni zinila besedice, da ne bi izdala svojega ganotja.

»Gotovo ste že slišali Corrèza,« je nadaljeval starec. »Pravijo, da je brezbožnik in lahkomiseln kakor metulj. Zame je angel, brez njega bi bil v sirotišnici ali pod zemljo.«

Tedaj je vstopila Felicita.

»Felicita,« je rekel starec, »daj gospe kneginji vejico heliotrope. Gotovo ima v svojih toplicah šume heliotrop. Toda to vejico sprejme. Saj je od Corrèza.«

Ko je Vera stopila v svoj voz, se ji je zdel svet malo manj temen.

Zvečer je šla v opero. Sedla je v ozadje lože. »Ubogega slepca se je spomnil,« je pomislila. »Kdo ve, če se včasih mene spomni?«

Večkrat ga je videla v gozdiču v družbi, toda nikoli se ji ni približal. Še tega ni razbrala, če jo sploh še pozna. Če so se v družbi njune oči srečale, je vselej neopazno umaknil svoj pogled. Njegovo življenje je bilo pač razgibano in morda jo je res pozabil. Včasih so se v njeni navzočnosti pogovarjali o njem ter pripovedovali vsakovrstne stvari, kakor govore pač o umetniku, ki je oboževanec občinstva in lepih gospa. Večkrat ji je pri teh pogovorih srce močneje zabilo, včasih je zardela, včasih pa jo je celo zabolelo, da sama ni vedela zakaj. Edina tolažba njenega življenja je bila ta, da je mogla občudovati njegov dar in prisostvovati njegovemu zmagoslavju. Od vseh prednosti, ki jih je bila deležna po svojem bogastvu, je cenila samo to, da je imela ložo v operi. Ker je bilo znano, da ljubi glasbo, ni nikomur padlo v oči, da tako pogosto poseča opero. Mnogoštevilne družabne obveznosti ji niso dopuščale, da bi vselej do konca ostala v operi, toda malo je bilo predstav, v katerih je on nastopal, da bi ne bila navzoča.

»Kako da ne poznate kneginje Zurove?« so ga nekoč vprašali prijatelji. Skrbno se je izogibal vsaki priliki, da bi ji bil predstavljen.

»Mislim, da ji ni dosti na tem, da bi se seznanila s pevcem,« je bil njegov odgovor. »Tudi veste, da imam svojo trmo. Kjer nisem iz srca dobrodošel, tam se ne vsiljujem.«

Tako so minili tedni in meseci, ne da bi prišli v stik. Vera je poslušala Corrèza v poltemi svoje lože. Corrèze je skušal včasih z odra ujeti njeno podobo, to je bilo vse.

Kneginja Nalagina je dejala nekega dne bratu: »Preveč znemarjaš Vero. Vedno je sama. Še za to se ne zanimaš, kaj počne ves svoj prosti čas. Mislim, da bi moral biti mož s tvojimi izkušnjami previdnejši.«

Zazehal je: »S svojim prostim časom naj počne, kar ji drago,« je rekel. »Ne oziraje se na to, koliko jo cenim, v tem pogledu ji zaupam. Svoje prostosti ne bo izrabila.« — Še nikoli ni spoštoval nobene ženske, toda Veri je zaupal.

»Ne,« je rekla gospa Nalagina sama pri sebi, »zdaj te še ne vara, toda kdo jamči zanjo, če bo imela za seboj pet, šest let šolanja v družbi, kamor si jo ti postavil?«

Glasno pa je rekla: »In dopuščaš, da občuje z Jeanne pl. Sonnaz?«

Zurov se je zasmejal, nato je namrščil čelo: »Vse gospe družbe se dnevno sestajajo. Tega ni mogoče preprečiti.«

»Toda dragi brat —«

»Bodi vendar pametna,« je rekel. »Ali ji morem reči: ‚Ne sprejemaj markize?' Zakaj bi si nakopal Jeannino jezo. Boga hvalimo, da se razumeta.«

»Markizino prijateljstvo se zdi sumljivo, ne glede na to, da ni primerna družba za tvojo ženo. Ljudje se ti smejejo za hrbtom.

»Se bodo že naveličali. Kako pa da si ti tako hkratu občutljiva? Ali te je Verina družba okužila?«

*

Ko je Vera tiste dni prišla nekoč domov, je našla pismo od nekega visokorodnega gospoda, za katerega so se pulile vse svetske gospe Pariza. V pismu ji je namignil, da jo obožuje in da je pripravljen poklekniti pred njo samo za en njen prijazen nasmešek. Vzela je pismo, ki bi utegnilo kompromitirati bodočega kralja, ter ga vrgla v ogenj.

Tistega večera se je na nekem poslaništvu vršila plesna prireditev v maskah. Že nekaj mesecev so govorili o tem plesu, ki da bo najsijajnejši izmed vseh v sezoni. Knez in kneginja Zurova sta prišla nekoliko pozneje. Knez je imel na sebi kostim iz časov Ivana II., bil je obrobljen s kožuhovino in posut z dragulji. Njegova žena se je na njegovo željo oblekla v snežno vilo. Od glave do nog je bila pokrita z lesketajočimi se brilanti. Njen vstop je vzbudil splošno pozornost. Zurov se je prevzel. Ženska, ki so jo vsi proglašali za najlepšo med lepimi, je bila njegova!«

»Da, prav imate, je v resnici lepa, zelo lepa,« mu je šepetala v uho Jeanne pl. Sonnaz. »Njen značaj se baš prilega za snežno vilo.«

Vera je silno malo uživala svoje zmagoslavje. Ko si je iz radovednosti ogledala pisano, sijajno množico, bi se bila najrajši vrnila domov.

Iz dežele sužnosti

Društvo narodov je poslalo na pritisk vlade Zedinjenih držav pred več meseci tročlansko komisijo v republiko Liberijo v Afriki, da preišče tamkajšnje razmere na delovnem trgu, zlasti pa se naj zanima za sužnje. Člani komisije so bili Anglež Cutbert-Christi, Amerikanec Johnson in Liberijanec Barclay. Po preiskavi je komisija setavila poročilo o razmerah v Liberiji, ki obsega 130 strani, in ga predložila Društvu narodov.

Poročilo natančno opisuje strahovite razmere, ki vladajo v tej afriški republiki. Moške in ženske delovne moči nasilno gonijo na delo; delavce in delavke pretepajo do krvi, kazni pa so nad vse trde. Mezde, ki bi jih morali dobiti delavci, si pridržujejo vladni komisarji za sebe.

Posebno trdo in grdo so ravnali z delavci v ameriški fabriki za izdelovanje gumija Firestone. Če so se delavci javili za delo prostovoljno, so dobili še neko plačo; toda vladni komisarji so prostovoljno javljanje za delo znali hitro preprečiti, kajti delavce so hoteli določati oni sami, da so lahko spravljali njihov zaslužek v svoje žepe. Naravno je, da se je končno vsak zamorec branil, da bi ga poslali v to fabriko, kjer bi ostal brez plačila. Brez zamorcev pa fabrika ni mogla delati, ker je priseljevanje tujih delavcev v Liberijo zabranjeno. Zato je zahtevala ameriška vlada od republike Liberije že prej svoboden dohod belih delavcev v deželo.

Iz poročila je nadalje razvidno, da so vladne čete na povelje raznih komisarjev obkoljevale kar cele vasi in vse prebivalstvo odganjale s seboj. Ljudi so potem prodajali v sužnjost v sosedne pokrajine. Ženske so plačevali bolje kakor moške. Plačila ti siromaki niso dobivali nobenega, ampak samo hrano. Tudi vse javne ceste so delali sužnji. Sužnja ali sužnjo so tudi lahko odkupili, toda odkupnina je bila navadno tako visoka, da je do odkupa le redkokdaj prišlo.

Republika Liberija ima 2 in pol milijona prebivalcev, od teh pa je moralo suženjsko delati cela 2 milijona ljudi. Otrok ljudje niso smeli pošiljati v šolo, ker so se vladni komisarji bali, da ne bi otroci postali prepametni, pa bi utegnili priti oni ob svoj denar in ob svoje lepe dohodke. Ljudje niso smeli za sebe obdelovati niti koščka polja, tako da so živeli kot na pol sestradana živinčeta.

Poročilo o razmerah v republiki Liberiji kaže, da smo mi z vso svojo civilizacijo in s svojo kulturo še jako daleč zadaj; podobne razmere kakor v republiki Liberiji poznamo tudi drugod, pa se nihče ne zgane, da bi jih odpravil. In prav ta molk je največja kulturna sramota naše dobe!

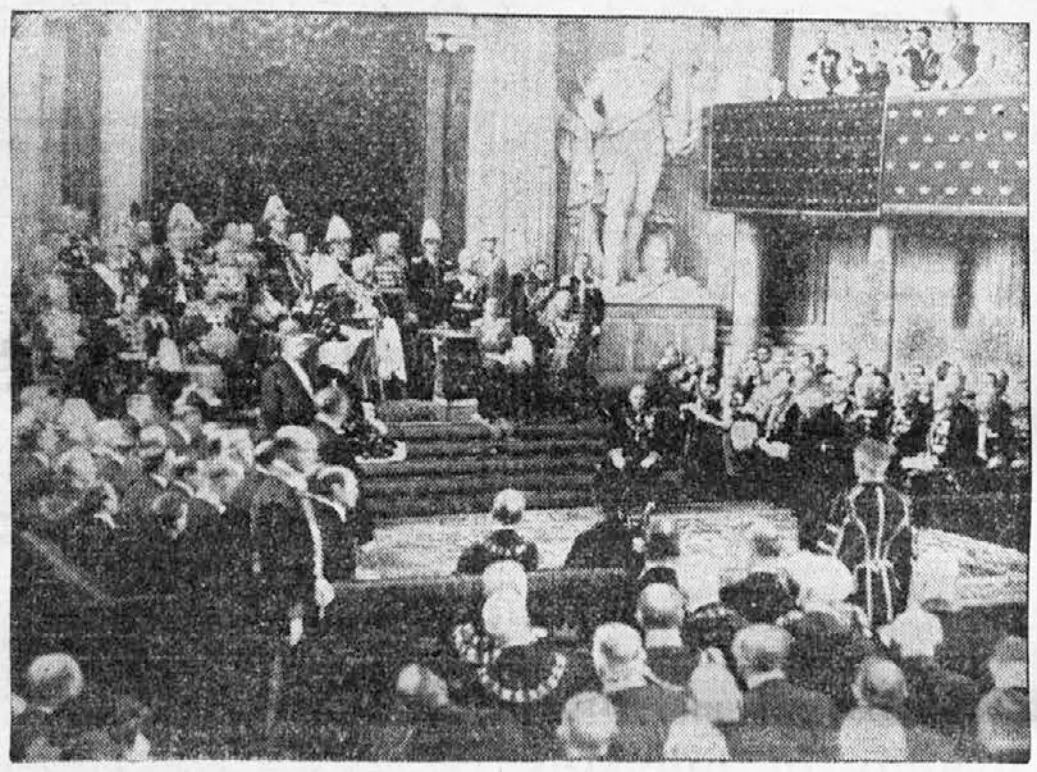

Otvoritev švedskega parlamenta
Po starem običaju otvarjajo švedski parlament z velikim sijajem. Prvo sejo otvarja kralj v svečani obleki ob navzočnosti vlade.

Drage pravde

Tudi pri nas vemo dobro, da je pravdanje in tožarenje precej draga stvar, toda tudi drugod ni dosti boljše.

V nekem londonskem tedniku beremo o pravdah, ki so [illegible] znatno dražje, kakor pa pri nas.

Nedavno so razpravljali pred višjim sodiščem v Londonu o neki pravdi, kjer je šlo za več kot za 1 milijon funtov šterlingov (okoli 300 milijonov dinarjev). Kot priča je bil zaslišan neki bančni uradnik iz Portugalskega. Njegovo zaslišavanje je trajalo cele 4 minute; spregovoril je vsega skupaj 149 besed, vsaka beseda pa je veljala angleški državni zaklad 12 šilingov. Priči so morali namreč izplačati potnino za prvi razred od Lizbone do Londona in pa hotelske stroške za mesec dni. — Pri neki drugi pravdi so morali zaslišati bogatega Holandca, ki živi na otoku Java. Pričo so zasliševali 14 minut, izplačati pa so ji morali 28.000 šilingov pričnine. Stroški za priče pa znašajo le majhen del vseh stroškov.

Tudi sloveči odvetniki dobivajo visoke nagrade. V pravdi, ki jo je začel neki Whyles proti tvrdki Levic v Londonu, so dobili trije odvetniki za vsak dan po 3400 do 32.600 avstrijskih šilingov (1 šiling = 8 Din). Samo priprave za tožbo so pa požrle nad 1 milijon angleških funtov. Stenografski zapisniki so veljali 120.000 avstrijskih šilingov, vsi pravdni stroški skupaj pa 2,720.000 šilingov, ali 21,760.000 dinarjev.

Dostikrat se zgodi tudi to, da je pravda precej dražja kakor pa je vreden sporni predmet. Pri neki pravdi, ki jo je začelo neko industrijsko podjetje proti neki inženerski tvrdki, je trajala razprava 55 dni in 66 prič je v tem času odgovorilo na 26.252 vprašanj. Stroški: 5,408.000 dinarjev! Take vsote dostikrat tožeče se stranke tako oplaše, da s[illegible] rajši poravnajo. Tako je v Londonu neka premogovna tvrdka ugotovila, da bi jo pravda veljala na minuto [illegible]o 120 šilingov, in ker bi se bila pravda vlekla bogve kako dolgo, se je tvrdka rajši poravnala. V neki pravdi med angleško telefonsko družbo in poštno upravo so pripeljali pred sodišče tri tone spisov in neko pričo so z[illegible]ševali 11 dni, ker je morala odgovoriti na [illegible]č kot na 25.000 [illegible]prašanj. Pravda, ki je trajala 71 dni, je požrla skoro 100 milijonov dinarjev na stroških.

Novi nemški poslanik za Poljsko
Vodja političnega oddelka za vzhodne dežele v ministrstvu za zunanje zadeve von Moltke je imenovan za nemškega poslanika v Varšavi.

Zlata ura za — smo[illegible]ko

Artur Heink je bil sin nekdaj sloveče nemške pevke Ernestine Heinkove. V svojih mladih letih pa je odšel v Ameriko, kjer ga je zalotila svetovna vojna. Ko je Amerika vstopila v svetovno vojno, je odšel tudi Heink na francosko bojišče.

Njegovemu oddelku se je pri neki priliki posrečilo ujeti več Nemcev. Ujetniki so povedali, da bi silno radi kadili, ker že več mesecev niso dobili nobene cigarete. Neki ujetnik je tudi Heinka zaprosil za cigareto. Ker je pa ni imel, mu je ponudil smodko.

Ujetniku se je kar videlo, s kakšno slastjo vleče opojni dim v sebe. Ujetnik je nekaj časa kadil, potem pa je segel v žep in dal dobremu Heinku svojo zlato uro v zahvalo za smodko.

Nedavno pa je prišel Heink, ki je med tem postal mornariški častnik na neki trgovski ladji, nazaj v svojo domovino v Hamburg, kjer je ogledoval razložbe. Kar nenadoma ga pa nekdo prime za ramo. Heink se je ozrl, ni pa mogel takoj spoznati prijaznega obraza pred seboj. »Ali imate še mojo uro?« — ga je vprašal neznanec. Sedaj ga je tudi Heink spoznal. Heink je segel v žep in mu je hotel uro vrniti. Mož je uro nekaj časa ogledoval, potem pa mu jo je dal nazaj in tako nosi mornariški častnik še danes zlato uro, za katero je dal le skromno smodko!

Tak hotel imajo seveda v Zedinjenih državah, čeprav je tam uživanje alkoholnih pijač prepovedano.

Na ameriško-mehikanski meji se je namreč udomačila navada, da ljudje kaj radi unajajo »preko«, kjer se opijajo do nezavesti. Ko pa zapijejo zadnje novčiče, poženejo Mehikanci gospode Amerikance zopet čez mejo nazaj domov.

Tako se vozi čez mejo dan na dan na stotine avtomobilov; ker pa so v[illegible]ači večinoma dobro okajeni, se dogaja vedno dosti nesreč.

Da nesre[illegible] prepreči, se je ameriška vlada odločila, da sezida na meji moderen hotel, kamor pošiljajo pijance, da se prespe. Soba stane 10 dolarjev. Kdor pa nima več denarja, temu zaplenijo avto, njega pa pošljejo po železnici domov.

Pravijo, da ta hotel sijajno uspeva.

Prestrašil se je . . .

V oddelku drugega razreda sta se peljala mož in žena z brzovlakom proti Dunaju. Oba sta bila že precej priletna; ona je bila precej debelušasta, on pa visok in suh.

»Ali se še spominjaš,« je začela ona, »da sva pred leti med železniško vožnjo doživela nekaj romantičnega?«

»Kaj? Nekaj romantičnega?«

»»Da — in tisti dogodek je bil vzrok, da sva se vzela!«

»O tem mi nisi pa še nikdar nič povedala!«

»Je že mogoče. Ampak tega se pa gotovo še spominjaš, da sem ti dala pred 30 leti za božič lepo vezene copate. To je bilo moje zadnje božično darilo za tebe pred poroko. Takrat še niti poročena nisva bila. In ali se spominjaš, kako je bila mera pravilna? Takrat, veš, sva se vozila ravno tako kot danes po železnici. Tikala se tudi še nisva, ampak sva se vikala. Ti si imel v trgovini silno dosti dela in si bil truden, pa si položil nogo po dolgem na klop in si zadremal, nisi opazil, kako sem ti jaz nogo zmerila. Če ti ne bi bila dala takrat copat, morebiti danes ne bi bila mož in žena.«

Nasproti obema zakoncema pa je sedel v vagonu mlad par, ki je to povest nehote poslušal. Ko pa je ženska svojo pripoved končala, je hitro potegnil svojo nogo s klopi...

Ruska zabavišča

V mestu Pokrowsk, ki je središče precej velike nemške kolonije v Rusiji, imajo devet zabavišč: kinematografov, klubov in pravih gledališč. Največje gledališče je železničarsko gledališče »Proletarec«, kjer je prostora za 800 ljudi. Dva kinematografa imata prostora za 650 oziroma 510 oseb, klub za telesno nego pa ima prostora za 300 ljudi. Druga zabavišča in klubi so manjši, vsi skupaj pa imajo 3243 mest. Policijska ura za zabavišča je določena na polnoči, posebno dovoljenje pa mora dobiti, kdor hoče imeti odprto do treh zjutraj. Če v zabavišču pozvoni, mora takoj vsak na svoje mesto. Orehe treti je prepovedano, pa tudi ostankov svalčic ne sme nihče metati na tla. Na klop ne sme med predstavo nihče stopiti, pa tudi psa ne smeš s seboj pripeljati. V gledališču morajo biti vsi ljudje odkriti. Kdor se tem predpisom ne pokori, tega kaznujejo na licu mesta na 50 rubljev. Za kadilce pa mora uprava vsakega zabavišča skrbeti s tem, da določi kraj, kjer se sme kaditi.

Hotel za pijance

Maršal Joffre — abstinent?

V raznih časopisih je stala kmalu po smrti maršala Joffre-a vest, da maršal svojih zadnjih 30 let ni pokusil niti kaplje vina. Ta vest ni resnična. Res utegne biti pač to, da maršal Joffre zadnje čase ni pil nobenega žganja, vino je pa še vedno visoko cenil. Rad je pil pa le stara vina, zlasti španska, in sicer vedno pri jedi. Vina ni nikdar mešal z vodo, pač pa je rekel svojim prijateljem: »Vodo je treba piti čisto, še bolj čisto pa mora biti vino!«

Mož sme odpirati pisma svoje žene

Po izreku francoskega sodišča v Bordeaux-u je zakonski mož opravičen, da sme odpirati pisma, ki so naslovljena na njegovo ženo. Sodišče je svojo sodbo utemeljilo z določbo zakona, ki pravi: »Kot glava družine in zaradi svoje veljavnosti v družini, ki mu jo jamči zakon, ima mož pravico nadzirati dopisovanje svoje žene.«

Ta izrek sodišča v Bordeaux-u je izzval v francoski javnosti veliko pozornost. Postava jamči sicer za tajnost pisem in določa, da je pismo zasebna last prejemnika, toda po francoskem tolmačenju državljanskega prava tvori zakon v tem oziru izjemo, kajti mož mora imeti možnost braniti svojo čast in se upirati vsem intrigam, ki bi utegnile škodovati njegovemu zakonskemu življenju. Mož je varuh in zaščitnik cele rodbine in zato mora imeti pravico storiti vse, da brani rodbinsko čast. Ne sme pa se polastiti nobenega na ženo naslovljenega pisma brez njene vednosti, ampak sme njena pisma prebirati le v njeni navzočnosti. Na drugi strani pa ni nobene postave, po kateri bi bilo prepovedano ženi preiskovati žepe svojega moža.

Za kratek čas.

»Slišala sem, da si se zopet omožila. Ali si srečna?«

»Izredno srečna!«

»Kaj pa tvoj mož?«

»Ta šele, ta! Ta naj se le upa biti nesrečen!«

Letalska nesreča na Angleškem
V gosti megli je trčilo nad mestom North-Weald prometno letalo ob vojno letalo. Prometno letalo se je pa kmalu vjelo in prišlo v ravnotežje, vojno letalo pa je padlo na tla in se razbilo. Pilot vojnega letala je mrtev. Slika nam kaže razvaline razbitega letala.

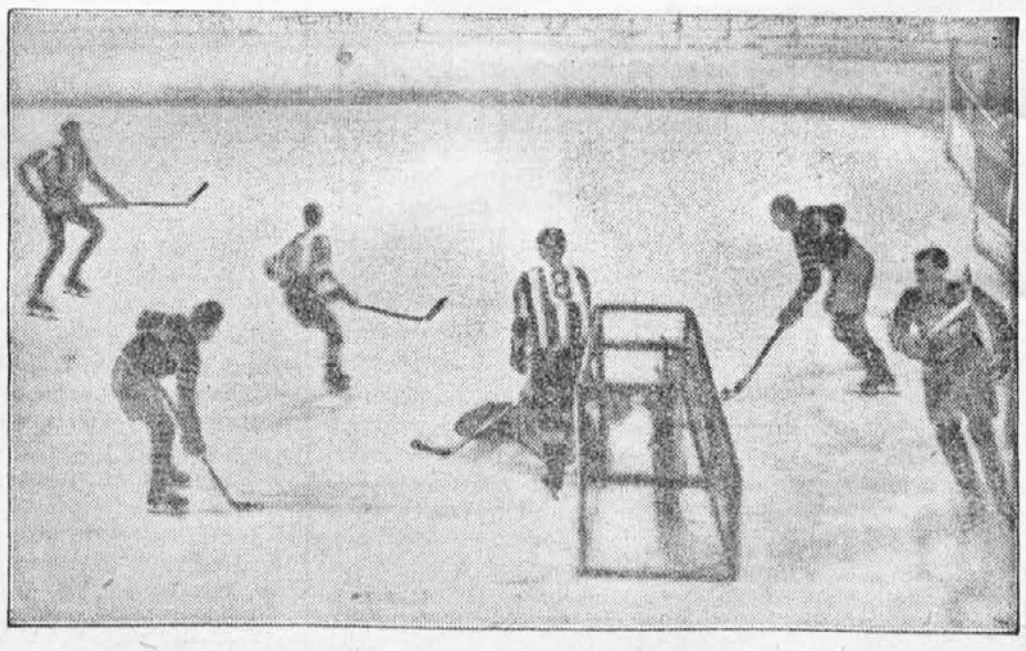

Zmaga kanadskega hockey-moštva v Berlinu
Kanadsko hockey-moštvo — vseučiliščniki iz Manitobe — so zmagali v Berlinu s 5 : 1.

Izdaja tiskarna »Merkur«, Gregorčičeva ulica 23. Za tiskarno odgovarja Otmar Mihálek. — Urednik Milan Zadnek. — Za inseratni del odgovarja August Kozman. — Vsi v Ljubljani.